

Analýza využití účetních informací pro finanční řízení společnosti XY

Michal Halaška

Bakalářská práce
2010

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví

akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michal HALAŠKA**

Osobní číslo: **M06182**

Studijní program: **B 6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Management a ekonomika**

Téma práce: **Analýza využití účetních informací pro finanční řízení společnosti XY**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Proveďte průzkum literárních pramenů se zaměřením na vypovídací schopnost účetních informací pro finanční řízení podniku.

II. Praktická část

- Analyzujte proces zpracování účetních informací ve společnosti XY a zhodnoťte její finanční situaci v podobě finanční analýzy.
- Zpracujte návrhy a doporučení pro zlepšení finančního řízení společnosti XY.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- [1] BAŘINOVÁ, D., VOZŇÁKOVÁ, I., Vyhodnocení a využití účetních výkazů pro manažery, společníky a akcionáře. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 100 s. ISBN 80-247-1115-X.
[2] DUŠEK, J. Účetní závěrka a účetní uzávěrka v přehledech. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 2006. 160 s. ISBN 80-247-1435-3.
[3] KOVANICOVÁ, D. Abeceda účetních znalostí pro každého. 17. vyd. Praha: Polygon, 2007. 416 s. ISBN 978-80-7273-143-5.
[4] PAVELKOVÁ, D., KNÁPKOVÁ, A. Výkonnost podniku z pohledu finančního manažera. Praha: Linde, 2005. ISBN 80-86131-63-7.
[5] SEDLÁČEK, J. Účetnictví pro manažery. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 228 s. ISBN 80-247-1195-8.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Karel Šteker
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: 6. dubna 2010
Termín odevzdání bakalářské práce: 21. května 2010

Ve Zlíně dne 6. dubna 2010

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 21. 5. 2010

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výtisky, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k vyšší výdělku dosaženému školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Moje bakalářská práce se zaměřuje na způsob využití účetních informací pro finanční řízení podniku a s tím i spojenou finanční analýzu.

Práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. V první části jsou zpracovány teoretické poznatky zaměřené na vypovídací schopnost a smysl účetních informací pro finanční řízení společnosti. Dále je zde popsána problematika finančního řízení firmy a samotná finanční analýza a její ukazatele. V druhé části je na úvod představena analyzovaná firma XY spol. s r.o. a následně provedena analýza procesu zpracování účetních informací a zhodnocení finanční situace v podobě finanční analýzy. Závěrečná část obsahuje interpretaci

výsledků a návrhy na zlepšení finančního řízení společnosti XY.

Klíčová slova: účetnictví, účetní výkazy, finanční řízení, financování, finanční analýza, aktivita, rentabilita, zadluženost, likvidita.

ABSTRACT

My bachelor thesis is focused on possibilities of usage of account data for financial management and combined with financial analysis.

The thesis is dividend into theoretical and practical part. In first part theoretical knowledge of using accounting information and their telling capability in financial management are worked. Then financial management and financial analysis and ratios are described. In second part analysed copany XY spol. s .r.o. is described and analysis of the proces of account data proccessing and financial position in formo financial analysis are implemented. Closing part contains results evaluation and recommendation for financial management improvements.

Keywords: accounting, account sheet, financial management, finance, financial analysis, activity, profitability, insolvency, liquidity.

Na tomto místě bych chtěl poděkovat zejména panu Ing. Karlu Štekerovi, Ph. D. vedoucímu mé práce, za ochotu a odbornou pomoc při zpracování bakalářské práce. Také bych chtěl poděkovat společnosti XY spol. s r.o. za poskytnutí potřebných interních materiálů a informací o společnosti potřebných pro vypracování bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V cizím domě uvidíte za pět minut více chyb než ve vlastním za celý rok. Záleží jen na tom, abychom při vypočítávání těch cizích chyb nechali si také chvíli na posouzení našich vlastních pošetilostí. (Tomáš Baťa)

OBSAH

ÚVOD	12
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 ÚČETNICTVÍ A VÝKAZNICTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE	14
1.1 PRÁVNÍ ÚPRAVA ÚČETNICTVÍ	14
1.1.1 Zákon o účetnictví	14
Účetní jednotka	14
Zásady pro vedení účetnictví	14
1.1.2 Vyhláška k zákonu o účetnictví.....	15
1.1.3 České účetní standardy.....	16
1.1.4 Vnitrosměrnice účetní jednotky	16
1.1.5 Ostatní legislativa související s účetnictvím	16
1.2 FUNKCE ÚČETNICTVÍ	17
1.3 ÚČETNÍ VÝKAZY.....	17
1.3.1 Rozvaha.....	18
1.3.2 Výkaz zisku a ztráty	19
1.3.3 Přehled o peněžních prostředcích.....	19
1.3.4 Přehled o vlastním kapitálu	20
2 FINANČNÍ ŘÍZENÍ PODNIKU	21
2.1 HLAVNÍ ÚKOLY FINANČNÍHO ŘÍZENÍ PODNIKU	21
2.2 PRINCIPY FINANČNÍHO ŘÍZENÍ PODNIKU	22
2.3 OBSAH FINANČNÍHO ŘÍZENÍ PODNIKU	23
2.3.1 Finanční analýza.....	23
2.3.2 Finanční plánování	23
2.3.3 Finanční rozhodování.....	24
2.4 ZPŮSOBY VYUŽITÍ ÚČETNÍCH INFORMACÍ PRO FINANČNÍ ŘÍZENÍ PODNIKU.....	24
2.4.1 Řízení oběžného majetku	24
Řízení zásob.....	24
Řízení pohledávek.....	25
Řízení peněžních prostředků.....	25
2.4.2 Řízení kapitálové struktury	26
2.4.3 Rozbor výkonnosti podniku	26
2.4.4 Finanční controlling	26
2.5 FINANCOVÁNÍ.....	27
3 FINANČNÍ ANALÝZA	28
3.1 VÝZNAM A CÍL FINANČNÍ ANALÝZY.....	28
3.2 UŽIVATELÉ FINANČNÍ ANALÝZY	28
Investoři.....	28
Obchodní partneři.....	29
Konkurence.....	29
Banky a jiní věřitelé.....	29

Manažeri.....	29
Stát a jeho orgány	29
Zaměstnanci.....	30
3.3 ZDROJE INFORMACÍ PRO FINANČNÍ ANALÝZU.....	30
3.4 ZÁKLADNÍ OBLASTI FINANČNÍ ANALÝZY	30
3.5 PŘÍSTUPY K HODNOCENÍ HOSPODÁŘSKÝCH JEVŮ.....	30
3.6 METODY TECHNICKÉ FINANČNÍ ANALÝZY	31
3.6.1 Elementární metody	31
3.6.2 Vyšší metody.....	32
3.7 ANALÝZA ABSOLUTNÍCH UKAZATELŮ	33
3.7.1 Horizontální analýza	33
3.7.2 Vertikální analýza.....	33
3.8 ANALÝZA CASH FLOW	34
3.9 ANALÝZA ROZDÍLOVÝCH UKAZATELŮ.....	34
3.10 ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	34
3.10.1 Zadluženost	35
Celková zadluženost (věřitelská zadluženost)	35
Míra zadluženosti.....	35
Úrokové krytí	35
3.10.2 Likvidita	35
Běžná likvidita (likvidita 3. stupně).....	35
Pohotová likvidita (likvidita 2. stupně).....	36
Okamžitá likvidita (likvidita 1. stupně)	36
3.10.3 Rentabilita	37
Rentabilita tržeb	37
Rentabilita celkového kapitálu (ROA).....	37
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE).....	37
3.10.4 Aktivita.....	37
Obrat celkových aktiv	37
Doba obratu zásob	38
Doba obratu pohledávek	38
Doba obratu závazků	38
3.11 SOUHRNNÉ UKAZATELE.....	38
3.11.1 Altmanovo Z-skóre	38
3.11.2 Index IN01.....	39
3.11.3 EVA.....	39
II PRAKTICKÁ ČÁST	40
4 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI XY SPOL. S R.O.	41

4.1	VÝROBNÍ PROGRAM	41
4.2	ODBĚRATELÉ.....	41
4.3	STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA ODVĚTVÍ.....	42
4.4	VÝVOJ POČTU ZAMĚSTNANCŮ	42
5	PROCES ZPRACOVÁNÍ ÚČETNÍCH INFORMACÍ VE SPOLEČNOSTI.....	43
5.1	ÚČETNÍ AGENDA.....	43
5.1.1	Vedení účetnictví.....	43
5.1.2	Schvalovací procedury v účetnictví	43
5.1.3	Odpovědnost	44
5.2	INFORMAČNÍ SYSTÉM.....	44
5.2.1	MRP – Účetní agendy	44
5.2.2	ABRA.....	45
5.3	PROCES ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	45
5.3.1	Přípravné práce.....	45
5.3.2	Účetní uzávěrka.....	46
5.3.3	Účetní závěrka.....	46
5.3.4	Výroční zpráva a zveřejnění účetní závěrky.....	47
5.4	AUDIT.....	47
5.5	VYUŽITÍ FINANČNÍCH INFORMACÍ PRO ŘÍZENÍ	48
5.5.1	Controlling	48
5.5.2	Výzkum a vývoj	48
6	FINANČNÍ ANALÝZA SPOLEČNOSTI.....	49
6.1	ABSOLUTNÍ UKAZATELE	49
6.1.1	Majetková a finanční struktura podniku (rozbor rozvahy).....	49
6.1.2	Analýza výnosů a nákladů (rozbor výkazu zisku a ztráty)	52
6.1.3	Vývoj výsledku hospodaření	54
6.1.4	Dělení hospodářského výsledku.....	55
6.2	ANALÝZA CASH FLOW	56
6.3	ROZDÍLOVÉ UKAZATELE	56
6.4	POMĚROVÉ UKAZATELE.....	57
6.4.1	Analýza zadluženosti.....	57
6.4.2	Analýza likvidity	58
6.4.3	Analýza rentability	59
6.4.4	Analýza aktivity	61
6.5	SOUHRNNÉ UKAZATELE.....	62
6.5.1	Atmanův model (Z - skóre).....	62
6.5.2	Index IN01.....	63
6.5.3	EVA – Ekonomická přidaná hodnota.....	64
7	ZHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ VEDOUcí KE ZLEPŠENÍ SOUČASNÉ SITUACE PODNIKU XY SPOL. S R.O.	66
	ZÁVĚR	69

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	70
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	73
SEZNAM OBRÁZKŮ	75
SEZNAM TABULEK.....	76
SEZNAM PŘÍLOH.....	77

ÚVOD

Pro kvalitní finanční řízení každého podniku je potřeba znát finanční situaci uvnitř firmy. Hlavním zdrojem prvotních informací, avšak samo o sobě neurčujících finanční stav společnosti, je účetnictví. Od účetnictví je požadováno, aby poskytovalo informace o finanční situaci firmy, výsledku hospodaření, stavu aktiv, zdrojích financování, peněžních tocích, vlastním kapitálu apod. Tyto informace jsou překládány prostřednictvím účetních výkazů.

Pro stanovení podkladů a závěrů využitelných při finančním řízení podniku, je nutné, aby na účetní zpracování navázal rozbor jednotlivých účetních výkazů. Na základě analýzy rozvahy, výkazu zisku a ztráty a výkazu cash-flow bude v teoretické části vysvětlena vypovídací schopnost jednotlivých účetních výkazů a komplexní posouzení finanční a ekonomické situace společnosti za pomoci specifických postupů a užitých metod, tedy finanční analýza, která je schopna odhalit silné a slabé stránky v oblasti hospodaření podniku a je podkladem pro finanční řízení a plánování firmy.

Na základě poznatků z teoretické oblasti provedu v praktické části rozbor procesu zpracování účetních informací a zhodnotím finanční situaci podniku XY spol. s r.o. v letech 2006 až 2008 a podrobně znázorním jednotlivé ukazatele finanční analýzy. Z provedených analýz a z nich zjištěných skutečností bych chtěl zhodnotit finanční hospodaření firmy a navrhnout opatření, která by vedla k lepšímu a efektivnějšímu finančnímu řízení.

Všechny potřebné údaje jsou čerpány z odborné literatury, internetových zdrojů a z účetních výkazů. Vypočtené hodnoty jednotlivých ukazatelů jsou porovnány v časové řadě s doporučenými hodnotami nebo s hodnotami dosaženými odvětvím. Pro větší přehlednost jsou uspořádány do tabulek.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ÚČETNICTVÍ A VÝKAZNICTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE

1.1 Právní úprava účetnictví

1.1.1 Zákon o účetnictví

Základním předpisem, kterým se musí řídit všechny účetní jednotky v České republice, je Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších novel.

Zákon formuluje obecné zásady pro vedení účetnictví a definuje pojem účetní jednotka. [1]

Účetní jednotka

Zákon se vztahuje na všechny účetní jednotky, které podle tohoto zákona jsou:

- právnické osoby, které mají sídlo na území ČR;
- zahraniční jednotky, které mají sídlo na území ČR;
- zahraniční osoby, které na území republiky podnikají;
- organizační složky státu;
- ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí;
- ostatní fyzické osoby, které podnikají a jsou účastníky sdružení bez právní subjektivity.[2]

Zásady pro vedení účetnictví

Jedná se o soubor pravidel, kterými se řídí účetní jednotka při vedení účetnictví.

- Zásada účetní jednotky – Spočívá ve vymezení účetní jednotky jako uzavřeného celku a týká se vymezení místního, časového a věcného.
- Zásada nepřetržitosti trvání účetní jednotky – Při účtování a sestavování účetní závěrky je předpokládáno neomezené trvání účetní jednotky.
- Zásada nezávislosti jednotlivých účetních období – Účetní jednotka musí vyjádřit všechny skutečnosti, které s běžným účetním obdobím souvisí.

- Zásada věcného a poctivého zobrazení – Účetní jednotka musí reálně zobrazovat všechny skutečnosti tak, aby sestavená účetní závěrka podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace podniku.
- Zásada bilanční kontinuity – Konečné stavy k 31.12. běžného období se rovnají počátečním stavům k 1.1. následujícího období.
- Zásada oceňování majetku a závazků a stálosti metod oceňování odpisování – Oceňovat v historických nebo reprodukčních cenách.
- Zásada opatrnosti – Znamená promítnout do účetní závěrky rizika a ztráty, které jsou v té době známy. Dále by se neměly nadhodnocovat aktiva a výnosy a nepodhodnocovat pasiva a náklady. Důsledkem toho je například tvorba opravných položek a rezerv.
- Zásada zákazu kompenzace – Je zakázána u majetku a závazků, nákladů a výnosů je zákaz vzájemného vyrovnání.
- Zásady správného vedení účetnictví – Podnik má vést účetnictví správné, úplné, srozumitelné, průkazné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů. [3]

1.1.2 Vyhláška k zákonu o účetnictví

Vyhláška č. 500/2002 Sb. je určena účetním jednotkám, které jsou podnikateli. Zpracovává předpisy zaměřené na účetní závěrku a upravuje:

- působnost,
- uspořádání a označování položek individuální účetní závěrky,
- obsah vybraných položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty,
- obsahové vymezení přílohy,
- přehled o peněžních tocích a přehled a o změnách vlastního kapitálu,
- směrnou účtovou osnovu,
- přípustné účetní metody a jejich použití,
- uspořádání a označení položek konsolidované účetní závěrky.

Díky vyhlášce je umožněno podrobněji členit položky rozvahy a výkazu zisku a ztráty nebo případně některé položky sloučit. [1]

1.1.3 České účetní standardy

Od roku 2004 vstoupily v platnost České účetní standardy, které slouží k jednotnému postupu při účtování v různých účetních jednotkách. Platí pro podnikatele, kteří účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Celkem existuje 22 účetních standardů, které například řeší problematiku kursových rozdílů, zásob, opravných položek, dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, náklady a výnosy, zúčtovací vztahy a další. [4]

1.1.4 Vnitrosměrnice účetní jednotky

Směrná účetní osnova určuje uspořádání a označení účtových tříd a účtových skupin, pro účtování o stavu a pohybu majetku, závazků, nákladů a výnosů. Uspořádání účtové osnovy zajišťuje sestavení účetní závěrky, protože na náplň směrné účtové osnovy navazují převážně jednotlivé řádky rozvahy a výkazu zisků a ztrát.

Na podkladě směrné účtové osnovy jsou účetní jednotky povinny sestavit účtový rozvrh, ve kterém uvedou účty potřebné k zaúčtování všech účetních případů. Účtový rozvrh se sestavuje pro každé účetní období a v průběhu účetního období je možné ho doplňovat. Pokud nedochází ke změně v rozvrhu, účetní jednotka stanoví ve vnitropodnikové směrnici, že zůstává v platnosti i nadále.

Dále jsou pak pomocí směrnic určeny způsoby jak oceňovat majetek a závazky. Majetek firmy může být oceněn při pořízení několika způsoby stejně jako zásoby, u nichž lze použít buď způsob účtování zásob A nebo B a u výdeje zásob metodu FIFO nebo vážený aritmetický průměr. Pomocí vnitropodnikových směrnic může účetní jednotka stanovit minimální pořizovací cenu dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, způsob jeho odpisování, a spoustu dalších vlastních podmínek. [1]

1.1.5 Ostatní legislativa související s účetnictvím

- Obchodní zákoník č. 513/1991 Sb.,
- Zákon o daních z příjmů č. 586/1992 Sb.,

- Zákon o rezervách pro zajištění základu daně z příjmů č. 593/1992 Sb.,
- Zákon o DPH č. 235/2004 Sb.,
- Zákon o správě daní a poplatků č. 337/1992 Sb. [5]

1.2 Funkce účetnictví

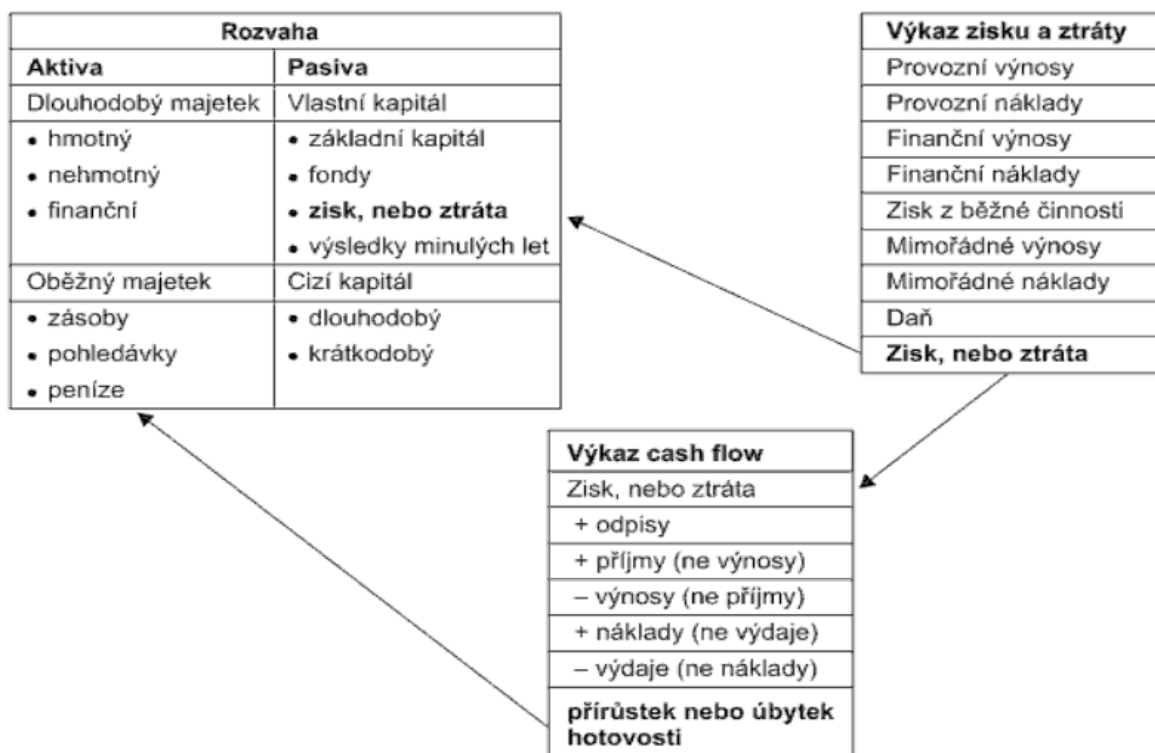
Základní funkcí účetnictví je poskytovat uživatelům přehledné informace o tom, jak je daný podnik ekonomicky zdatný, jaká je jeho finanční situace, či jaké jsou hospodářské výsledky firmy za určité časové období aj. Zobrazuje tedy všechny aktivity, které v podniku probíhají a ovlivňují jeho finanční situaci.

Tyto informace se používají především při tvorbě finančních poznatků, finančních analýz apod. Informace o stavu účetnictví jsou určeny pro pracovníky podniku, dále pro jiné externí pracovníky a uživatele, kteří se o podnik zajímají.

Uživatelům jsou informace o finanční situaci podniku předkládány formou účetních výkazů. Tyto informace musí být především hodnověrné, srozumitelné, srovnatelné a správné. [1]

1.3 Účetní výkazy

Pro finanční a ekonomické řízení firem je velmi důležitým nástrojem řízení pravidelná rozborová činnost vycházející ze základních účetních údajů zachycených prostřednictvím účetních výkazů. Jedná se o rozvahu, výkaz zisku a ztráty, výkaz cash-flow a přehled o vlastním kapitálu. Tyto výkazy finančního účetnictví dávají velmi důležitý a ucelený přehled o výsledcích podnikatelských aktivit společnosti a o jejím stavu. [6]

Obr.1: Provázání účetních výkazů a jejich souvislosti [7, s. 42]

1.3.1 Rozvaha

Při pohledu na rozvahu lze zjednodušeně říci, že rozvaha podniku, jinak též bilance, bilancuje majetek firmy nebo podnikatele na jedné straně a zdroje, ze kterých byl tento majetek pořízen na straně druhé. Zachycuje tak k určitému datu dvojí pohled na majetkovou podstatu podniku:

- pohled věcný (majetkový),
- pohled zdrojový (kapitálový).

Rozvaha je rozdělena na část aktiv, kde jsou aktiva soupisem veškerého majetku podle jeho složek v peněžním vyjádření. Ve druhé části je část pasiv, které jsou soupisem veškerých vlastnických nároků na tento majetek, rozdělené na nároky majitelů a nároky cizích subjektů (věřitelů). Neustále musí pro součet aktiv a pasiv platit rovnice $\text{aktiva} = \text{pasiva}$.

V rozvaze však nejsou vykázány jen stavy majetku a kapitálu, ale lze zde najít také výsledek hospodaření jako saldo mezi aktivy a pasivy. Nejsou zde ale podány informace o tvorbě hospodářského výsledku, neboť to je úkolem výkazu zisku a ztráty (výsledovky). [8]

1.3.2 Výkaz zisku a ztráty

Druhým základním účetním výkazem podniku je výkaz zisku a ztráty, který je jinak také někdy nazýván jako výsledovka. Úkolem výsledovky je podat informace o tvorbě hospodářského výsledku. Pokladem pro sestavení výkazu zisku a ztráty jsou náklady a výnosy.

Zjištěný výsledek hospodaření, který může být ztráta nebo zisk, se následně převádí do rozvahy, kde tvoří samostatnou položku vlastního kapitálu.

Výkaz zisku a ztráty je tvořen třemi částmi: provozní, finanční a mimořádnou, díky čemuž se taky celkový výsledek hospodaření skládá z provozního výsledku hospodaření, finančního a mimořádného. Toto uspořádání výsledovky umožňuje pohled na zdroje tvorby hospodářského výsledku, a tím na základní ekonomické oblasti podniku, podle toho jestli se jedná o stěžejní činnosti podniku, které se týkají předmětu podnikání, na provozní činnosti nebo o uskutečňování finančních operací, v některých případech se může jednat o nahodilé jevy mající povahu mimořádné události. [26]

1.3.3 Přehled o peněžních prostředcích

Kromě sledování majetku a kapitálu, nákladů, výnosů a hospodářského výsledku podniku, se ukazuje jako důležité mít přehled také o skutečných peněžních prostředcích, které do podniku přicházejí a odcházejí z něj. Proto se za tímto účelem sestavuje třetí účetní výkaz, a tím je výkaz o peněžních tocích, často nazývaný výkaz cash-flow. [7]

Hlavním účelem sestavení výkazu cash-flow je poskytnout podrobné údaje o výsledcích finančního řízení. Odráží se v něm proto podrobné výsledky provozní, finanční a investiční činnosti organizace. Uvádí přímo údaje, které by jinak odběratelé účetních informací museli získávat podrobnou analýzou rozvahy, výsledovky a přílohy k účetním výkazům. [9]

Zjistit peněžní toky vlastně znamená transformovat údaje o výnosech a nákladech do údajů o příjmech a výdajích. Prakticky to znamená, že místo tržeb za prodané výrobky či služby (částky vyfakturované odběratelům) potřebujeme znát inkaso za prodané výrobky (částky připsané na bankovní účet) a místo hodnoty spotřebovaného materiálu a dalších dodávek, částky zaplacené v daném období. [10]

Oproti jiným tokovým veličinám, zejména nejčastěji používanému zisku, má cash-flow řadu výhod. Tak například je mnohem méně závislý na inflačním prostředí příslušné ekonomiky, které vyvolává určité zkreslení hodnocení založeného na výnosech, nákladech a zisku, tj. při inflaci lépe a objektivněji charakterizuje současné i budoucí výsledky hospodaření. Není ovlivněný použitou metodikou odepisování základních prostředků, což znamená, že organizace vykáže stejný cash-flow při použití lineárních i zrychlených odpisů, zatímco zisk se může v závislosti na metodě odepisování výrazně lišit. Jako třetí výhoda se uvádí, že cash-flow není závislý na systému a výši časového rozlišení (tvorbě a rozpouštění rezerv či účtů časového rozlišení, kursových rozdílů apod.) používaného organizací. [6]

1.3.4 Přehled o vlastním kapitálu

Posledním, již čtvrtým účetním výkazem, je výkaz vlastního kapitálu. Ten ukazuje změny ve vlastním kapitálu společnosti, které se udály v intervalu jednoho účetního období.

Výkaz má za úkol vysvětlit u každé položky vlastního kapitálu rozdíl mezi jejím počátečním a konečným stavem. V celkové změně vlastního kapitálu se promítají změny spojené s vklady do vlastního kapitálu nebo naopak jejich výběry formou dividend či podílů na zisku, dále pak přijaté dary, přesuny mezi fondy tvořenými ze zisku, změny plynoucí z přecenění závazků a některých finančních aktiv apod. Tyto informace mohou podhalit podnikem provedené transakce, které by uživatelům účetních výkazů zůstaly jinak skryty. [6]

2 FINANČNÍ ŘÍZENÍ PODNIKU

Finanční řízení je hlavní součástí řízení podniku. Je zahrnováno do vrcholového řízení, protože veškerá rozhodování v podniku mají svůj konečný dopad na podnikové finance.

Pokud podnik vykazuje stabilitu, je v krátkodobém i dlouhodobém časovém období výnosný neboli rentabilní. „Zdravé finance“ podniku mají rozhodující vliv na prosperitu podniku a často ovlivňují i jeho vlastní existenci.

Finanční řízení nese odpovědnost za pohyb peněz v podniku. Musí nalézt cesty, jak získat finanční prostředky s co nejnižšími náklady a investovat je co nejlépe.

Základem pro efektivní finanční řízení podniku je vytvoření naprosté finanční průhlednosti, což je docíleno pomocí soustavy manažerského účetnictví, která je odvozena od informační základny finančního účetnictví. Zásadou pro její budování je schopnost vypovídat ve finančních parametrech jednoduše a výstižně o technologických, obchodních, personálních, organizačních a dalších operacích, které na podniku fyzicky probíhají. Tomu musí být přizpůsobeny i dokumenty manažerského účetnictví. Z nich musí být patrná ekonomika jednotlivých byznysů podniku (podnikatelských aktivit), procesů, které tyto byznysy naplňují, a samozřejmě i ekonomika všech organizačních jednotek. Nad soustavou manažerského účetnictví probíhají procesy finančního řízení, které zahrnují plánování, operační rozhodování, analýzy a hodnocení a řízení cash-flow. [11], [12]

2.1 Hlavní úkoly finančního řízení podniku

- opatřovat kapitál pro potřeby podniku a rozhodovat o jeho struktuře,
- rozhodovat o alokaci (umístění) kapitálu, nakoupit aktiva, to je investovat kapitál do hmotného, nehmotného nebo finančního majetku,
- volba optimální kapitálové struktury,
- zajištění platební schopnosti firmy,
- sledování toků hotovosti (cash-flow),
- zajišťovat celkovou finanční stabilitu podniku (solventnost, likviditu),
- zajišťování finančních zdrojů pro založení a další rozvoj podniku,
- financování a řízení oběžného majetku,

- rozdělování podnikového zisku s přihlédnutím k daňové politice státu,
- provádění finanční analýzy,
- finanční plánování tvorby a užití interních i externích finančních zdrojů,
- vnitřní řízení integrovaných podnikatelských celků (koncerny, holdingy, apod.),
- užití zahraničního kapitálu z hlediska možnosti ho získat a z hlediska měnových kurzů,
- finanční řízení při akvizicích a fúzích. [12]

2.2 Principy finančního řízení podniku

K úspěšnému zajišťování cílů moderního finančního řízení je nutné se opírat o základní principy finančního řízení. Rozlišujeme jich několik:

- Princip peněžních toků – Tento princip zdůrazňuje, že pro finanční řízení jsou důležité peněžní toky (jak podnik získává příjmy a jak je vydává), nikoliv účetně vykazované výnosy a náklady. Podnik sice může vykazovat zisk, ale může být ve velice špatném finančním stavu.
- Princip čisté současné hodnoty – Mělo by se investovat do činností, které vykazují čistou současnou hodnotu kladnou. Čistá současná hodnota představuje rozdíl mezi diskontovanými peněžními příjmy z určité činnosti a výdaji na tuto činnost. Z tohoto pohledu se zohledňuje nejen výše peněžních prostředků a výdajů, ale i jejich časové rozložení. Současná finanční teorie upřednostňuje tento princip před hlediskem návratnosti peněžních prostředků.
- Princip respektování faktoru času – Zásada, která se dá zejména v bezinflačním prostředí vyjádřit pravidlem, že koruna, kterou mám teď, nemá stejnou hodnotu, jako kdybych ji získal zítra. Proto je potřeba ve všech finančních úvahách a rozhodnutích respektovat čas, aktualizovat peněžní příjmy i výdaje pomocí složeného úrokování.
- Princip zohledňování rizika – Vychází z teze, že koruna získaná s rizikem má menší hodnotu, než koruna bezriziková. Proto je nutné při finančním řízení respektovat faktor rizika, se kterým jsou peněžní příjmy získány a peněžní výdaje investovány.

- Princip optimalizace kapitálové struktury – Musí se najít optimální poměr mezi vlastním a cizím kapitálem. Hlavním pro volbu optimálního složení kapitálu je maximalizace tržní hodnoty firmy, která se dá vyjádřit jako minimalizace průměrných nákladů kapitálu.
- Princip zohledňování stupně efektivnosti kapitálového trhu – Vychází z teorie efektivnosti kapitálových trhů. Z tohoto pohledu se rozlišují tři stupně efektivnosti: vysoce efektivní, středně efektivní, neefektivní. Žádné trhy se nemohou nikdy chovat zcela efektivně, kvůli existenci určitých anomálií.
- Princip plánování a analýzy finančních údajů – Při finančním řízení se musí plánovat a jejich plnění analyzovat. [8], [12]

2.3 Obsah finančního řízení podniku

2.3.1 Finanční analýza

Podrobněji o finanční analýze ve třetí kapitole.

2.3.2 Finanční plánování

Finanční plánování úzce souvisí s pohledem do budoucnosti, kde jsou určeny cíle s ohledem na zdroje a cesty k jejich dosažení. [13]

Dělení:

- dlouhodobé,
- krátkodobé: je spojeno s operativním řízením a zabývá se:
  - rozhodováním o výši pracovního kapitálu,
  - rozhodováním o struktuře oběžných aktiv, především zásob (materiál, rozpracované výrobky, nákup materiálu, řízení provozu, prodej),
  - řízení závazků (vůči státu, bankám, atd.),
  - řízení pohledávek.

Pro finanční plánování je důležitá znalost finanční situace podniku, ale také předpokládaná situace na trhu a znalost finančních důsledků všech možných rozhodnutí.

Finanční plán se obvykle sestavuje ve formě rozpočtových výkazů, které jsou předpokladem toho, jak by měly vypadat účetní výkazy na konci prognózovaného období. [11]

2.3.3 Finanční rozhodování

Stejně jako u finančního plánování je i u rozhodování potřeba znát varianty, stavy okolí (vnějšího okolí), kriteria, podle kterých se rozhoduje pro nejlepší variantu.

Při správném rozhodování je snaha minimalizovat rizika ztráty nebo promarnění kapitálu.

Dělení:

- krátkodobé (do 1 roku) – běžné provozní potřeby (nákup materiálu, surovin, výplata mezd atd.),
- střednědobé (2-4 roky) – pořizování majetku dlouhodobé povahy,
- dlouhodobé (nad 4 roky) – souvisí s dlouhodobými podnikatelskými záměry. [14]

2.4 Způsoby využití účetních informací pro finanční řízení podniku

2.4.1 Řízení oběžného majetku

Řízením oběžného majetku se rozumí vědomá činnost podniku, která zahrnuje analýzu, stanovení a udržování optimální výše, struktury a míry využívání oběžného majetku, které odpovídají potřebám, možnostem a cílům daného podniku.

V řízení oběžného majetku je věcně zahrnuto řízení jeho celkové potřeby, řízení zásob, řízení pohledávek a řízení peněžních prostředků. [14]

Řízení zásob

Řízení zásob spočívá v zajištění takové výše zásob (výrobních, nedokončené výroby, hotových výrobků), která zabezpečí plynulé zásobování, výrobu i prodej s co nejnižšími celkovými náklady. Vysoké zásoby snižují riziko jejich nedostatku, umožňují využití množstevních slev a uspokojit každou zakázku. Ovšem zvyšují potřebu finančních zdrojů, zvyšují náklady na skladování, pojištění, atd. Růst zásob bývá signálem hrozících finančních potíží.

Jde vlastně o hledání a nalezení optimální vztahu mezi tím, jak zásoba plní své funkce, a tím, jak vysoké náklady je třeba vynaložit na její pořizování a držení. Znamená to tedy nalézt optimální vztah mezi jednotlivými druhy nákladů, které jsou ve spojitosti se zásobami vynakládány. Některé náklady s růstem zásob také rostou, některé klesají.

K efektivnímu řízení zásob se využívá ukazatelů aktivity. [3]

Řízení pohledávek

Pohledávky patří k problémovým aktivům, které mohou vyvolat krizové situace a vést až k ekonomickému kolapsu firmy. Proto se řízení pohledávek stává významnou oblastí ovlivňující finanční situaci firmy. [27]

Termínem řízení pohledávek se označují všechny činnosti, které vedou k uspokojivému usměrnění pohledávek. Tedy takovému stavu, kdy skutečnost že vám někdo nezaplatil za odebrané zboží nebo dosud nevyrovnal svůj dluh, nepředstavuje ohrožení daného podnikání.

Pro řízení pohledávek je charakteristické zejména sledování průměrného podílu úvěrů z prodeje, vyčíslení stáří pohledávek, zasílání upomínek při opožděných platbách a sledování problémových zákazníků a tím spojené opatření vůči nim. [3]

Řízení peněžních prostředků

Hlavním cílem sledování a řízení cash-flow je co nejefektivněji přemísťovat a využívat volné peněžní zdroje. [15]

Cash-flow nachází uplatnění zejména ve finanční analýze, při rozpočtování peněžních příjmů a výdajů, při krátkodobém hodnocení budoucí platební schopnosti organizace, při finančním plánování, při hodnocení a výběru vhodnější investiční varianty, při zjišťování tržních cen aktiv a v mnoha dalších oblastech. [16]

Na základě údajů zaznamenaných ve výkazu cash-flow jsou poskytnuty všem zájemcům informace o schopnosti vytvářet peněžní přebytky, schopnosti organizace splácet své závazky, účinnosti investiční činnosti a schopnosti financovat investiční činnost vlastními zdroji společnosti. [14]

„Způsobů jak cash-flow vylepšit je mnoho. Jednou z možností je například hledat úspory v peněžních nákladech. Odborníci také doporučují snažit se posílit příjmy společnosti a

dosáhnout tak lepšího pokrytí fixních výdajů. Další cestou je podle slov odborníků též postoupení pohledávek z obchodního styku factoringové společnosti nebo dohoda s bankou na pozvolnějším splácení dlouhodobých úvěrů. Firmy mohou využít i zpětný leasing majetku a prodat nepotřebná aktiva. “ [28]

„Podnikatelé by měli rovněž omezit investice bez okamžitého přínosu a zvýšit pozornost při řízení pracovního kapitálu. Pokud má společnost problémy při získávání externích zdrojů financování, musí snížit kromě počtu pohledávek i zásoby. Podnikatelé by se dále měli snažit zrychlit obratovost zásob, pokusit se vyjednat s dodavateli delší splatnosti závazků a rychlejší platby pohledávek s odběrateli. “ [28]

2.4.2 Řízení kapitálové struktury

Pro finanční řízení podniku je nejdůležitější získávání kapitálu pro běžné i budoucí potřeby podniku a rozhodování o jeho struktuře. Při řízení kapitálové struktury se finanční management snaží nalézt vhodný poměr mezi financováním vlastním kapitálem (vytvořeným vklady, fondy nebo ziskem) a cizím kapitálem (z úvěrů, emise dluhopisů, apod.).

K řízení vztahu mezi cizím a vlastním kapitálem, tedy finanční závislosti podniku se používají ukazatele zadluženosti.

U řízení vlastního kapitálu je nejdůležitější zachování majetkové podstaty nebo finančního kapitálu, tedy takového množství statků, které je možno vyprodukovat stávající produkční kapacitou. Což znamená snažit se dosahovat vyšší hodnoty vlastního kapitálu na konci období než byla na počátku. [3]

2.4.3 Rozbor výkonnosti podniku

Problematice rozboru výkonnosti podniku bude věnována celá 3. kapitola.

2.4.4 Finanční controlling

Finanční controlling je subsystémem podnikového controllingu, jehož cílem je zajišťování finanční rovnováhy podniku. Použití kvalitních controllingových nástrojů v sobě odráží funkčnost finančního controllingu.

Funkce finančního controllingu lze spatřovat ve sférách získávání, správy a užití finančních zdrojů. [17]

Základním nástrojem finančního controllingu je provádění analýzy rozboru výkonnosti firmy, tedy finanční analýzu. K dalším nástrojům finančního controllingu patří finanční plánování, a tím hlavně řízení příjmů a výdajů, řízení cash-flow a řízení bilančních pohybů. [18]

2.5 Financování

Podle vztahu k firmě rozeznáváme interní a externí financování. Interní financování známé také jako samofinancování využívá zisku po zdanění a odpisů, kdežto k externímu financování slouží zejména vklady a podíly zakladatelů, půjčky a obligace.

Na základě pravidelnosti je rozeznáváno běžné financování, které slouží na nákup materiálu, energií, výplat mezd, atd., a mimořádné financování užívané při zakládání, spojování, rozšiřování, sanaci a likvidaci podniku.

Z hlediska formy zdroje se může jednat o financování věcné nebo peněžní. [15]

Podle hlediska času rozeznáváme krátkodobé a dlouhodobé financování. K nejčastějším formám krátkodobého financování patří například obchodní úvěr, revolvingový úvěr, lombardní úvěr, eskontní úvěr a další bankovní úvěry. Jako dlouhodobé zdroje financování jsou kromě zisku a odpisů užívány obligace, leasing, spekulativní kapitál apod. [12]

3 FINANČNÍ ANALÝZA

3.1 Význam a cíl finanční analýzy

Hlavním úkolem finanční analýzy, nástroje na řízení společnosti, je komplexní posouzení současné finanční a ekonomické situace společnosti za pomoci specifických postupů a metod.

Aktivity firmy jsou sice zachyceny v účetnictví firmy, které je schopno poskytnout prvotní a často hlavní ekonomická data, avšak samo o sobě diagnózu firmy neurčuje. Za účetním zpracováním musí následovat analýza jeho výsledků (rozhady, výkazu zisků a ztrát a výkazu cash-flow).

Následnou aktivitou je zhodnocení všech složek rovnováhy – zadluženosti, likvidity, rentability a aktivity, a nadále pak porovnání vhodných finančních ukazatelů se situací v odvětví. Konečnou činností je interpretace výsledků, neboli analýza finanční pozice a problémů podniku. [19]

3.2 Uživatelé finanční analýzy

O informace týkající se finanční situace podniku má zájem celá řada uživatelů. Výčet těchto uživatelů finanční analýzy je velmi rozsáhlý, ale především rozmanitý.

Investoři

Primárními uživateli informací obsažených ve finančních výkazech podniku jsou akcionáři, kteří poskytují podniku kapitál. Tyto finanční informace jsou využívány investory ze dvou hledisek – investičního a kontrolního.

Z hlediska investičního se jedná o využití informací pro rozhodování o budoucích investicích.

Kontrolní hledisko je uplatňováno akcionáři, kteří vlastní akcie podniku a mají zájem o informace týkající se disponibilního zisku, likvidity a stability podniku. [20]

Obchodní partneři

- Dodavatelé si na základě znalostí finanční situace potenciálních zákazníků vybírají své budoucí obchodní partnery, u nichž sledují zejména schopnost hradit své závazky.
- Odběratelé mají zájem na finanční situaci dodavatele zejména při dlouhodobých kontraktech. Potřebují mít jistotu, že dodavatel bude plnit své závazky a nenaruší tak výrobu odběratele. [21]

Konkurence

Srovnává své výsledky hospodaření, rentabilitu, solventnost, ziskovou marži, cenovou politiku atd. s výsledky podobných firem nebo celým odvětvím. [20]

Banky a jiní věřitelé

Věřitelé žádají informace o finančním stavu potenciálního dlužníka, aby se mohli lépe rozhodnout, zda mu půjčí peníze, za jakých podmínek a jak vysoká bude částka úvěru. Zkoumají jestli podnik může poskytnout dostatečné záruky, zda bude schopen včas hradit splátky. Důležitá je analýza solventnosti a likvidity podniku. [21]

Manažeři

Manažeři využívají potřebné informace poskytované finanční analýzou zejména pro dlouhodobé finanční řízení podniku. Pro správné rozhodování je velmi důležitá znalost finanční situace podniku. Když má podnikový management k dispozici kvalitní informace o finančním stavu firmy, o jeho vývoji, může je do budoucna mnohem lépe zhodnotit. [20]

Stát a jeho orgány

Stát a jeho orgány využívají finančních informací pro mnohé účely. Jsou pro ně velmi důležitou pomůckou pro kontrolu plnění daňových povinností, při kontrole hospodaření podniků se státní účastí, mají význam i při zadávání státních zakázek, pro přidělování dotací a také pro statistické účely. [21]

Zaměstnanci

Jejich zájem o hospodaření firmy je zcela pochopitelný. Mají zájem na prosperitě, hospodářské a finanční stabilitě podniku, neboť jim jde o zajištění stálého pracovního místa a z toho plynoucích mzdových jistot. [20]

3.3 Zdroje informací pro finanční analýzu

Aby mohla být provedena úspěšná finanční analýza, je potřeba mít k dispozici kvalitní a komplexní vstupní informace.

Základním zdrojem finančních informací jsou data čerpána z účetních výkazů, na jejichž základě lze nejlépe zjistit finanční zdraví podniku. [22]

Dále pak mohou být použity informace, které nejsou běžně dostupné a které čerpají například z manažerského účetnictví, kalkulací a další podnikové evidence. [23]

3.4 Základní oblasti finanční analýzy

Hlavními oblastmi zájmu finanční analýzy jsou výnosnost (rentabilita), platební schopnost (krátkodobá likvidita) a hospodářská a finanční stabilita (dlouhodobá solventnost) podniku. V rámci těchto tří hlavních oblastí finanční analýzy je jako metodického nástroje používána řada ukazatelů, které bývají obvykle rozděleny do dvou hlavních kategorií:

- provozní ukazatele,
- finanční ukazatele. [20]

3.5 Přístupy k hodnocení hospodářských jevů

K hodnocení ekonomických procesů se v ekonomii obvykle rozlišují dva přístupy, které jsou si poměrně blízké, a je proto zpravidla nezbytné, aby se oba přístupy (typy analýz) kombinovaly. Jsou jimi:

- fundamentální analýza,
- technická analýza.

Fundamentální analýza vychází ze znalosti vzájemných souvislostí mezi ekonomickými a mimoekonomickými procesy. Je podložena značným množstvím informací, na jejichž základě jsou mnohdy bez použití algoritmizovaných postupů odvozeny závěry.

Technická analýza využívá ke kvantitativnímu zpracování dat a následnému posouzení výsledků matematické, matematicko-statistické a další algoritmizované metody.

Finanční analýzu je proto možné zařadit do kategorie technické analýzy, neboť používá matematické postupy, které vyústí do výkladu vypočtených hodnot. Pro provedení finanční analýzy jsou používány v zásadě dvě skupiny metod, a to metody elementární a vyšší. [22]

3.6 Metody technické finanční analýzy

V závislosti na konkrétních potřebách může být hodnoceno finanční zdraví firmy různým způsobem, v různé míře podrobnosti a pomocí různých forem a technik. Je však nutné si uvědomit, že z metodologického hlediska by se při realizaci finanční analýzy mělo dbát na přiměřenost volby metody analýzy.

Základ různých metod finanční analýzy je vždy stejný a je založen na zpracování zjištěných údajů obsažených v účetních výkazech a z nich odvozených finančních ukazatelů. Tyto ukazatele jsou vyjádřeny v peněžních jednotkách, ale za pomoci aritmetických operací lze získat výsledek i v jiných jednotkách, jako například v jednotkách času, v procentech. V rámci finanční analýzy existuje a funguje celá řada ukazatelů, pro které existuje celá řada kritérií pro jejich členění. Od účelu a cíle finanční analýzy se proto odvíjí volba typu ukazatele. Finanční analýza je cílenou analýzou zjišťování silných a slabých stránek finančního zdraví, a není jen samoučelným nástrojem finančního řízení firmy. [22]

3.6.1 Elementární metody

Finanční analýza pracuje s ukazateli, kterými jsou buď položky účetních výkazů a údaje z dalších zdrojů, nebo čísla, která jsou z nich odvozená na základě elementárních operací. [24]

Přehled elementárních metod finanční analýzy:

- Analýza absolutních ukazatelů:
  - analýza vývojových trendů (horizontální analýza),

- analýza komponent (vertikální analýza).
- Analýza tokových a rozdílových ukazatelů:
  - analýza cash flow,
  - analýza čistého pracovního kapitálu.
- Analýza poměrových ukazatelů:
  - rentability,
  - aktivity,
  - zadluženosti a finanční struktury,
  - likvidity,
  - kapitálového trhu,
  - provozní činnosti.
- Analýza soustav ukazatelů:
  - pyramidové rozklady,
  - predikční modely,
  - Du Pontův rozklad. [19]

3.6.2 Vyšší metody

K použití vyšších metod je zapotřebí hlubší znalost matematické statistiky, ale také hlubší teoretické i praktické ekonomické znalosti. Proto tyto metody nepatří k metodám univerzálním. K jejich aplikaci je zapotřebí zejména kvalitní softwarové vybavení. Vyššími metodami se zpravidla zabývají firmy s příslušnou specializací. [22]

Přehled vyšších metod:

- Matematicko-statistické metody:
  - bodové odhady,
  - statistické testy odlehlých dat,
  - empirické distribuční funkce,
  - korelační koeficienty,

- analýza rozptylu.
- Nestatistické metody:
  - matné množiny,
  - gnostická teorie neurčitých dat. [24]

3.7 Analýza absolutních ukazatelů

Analýza stavových neboli absolutních ukazatelů využívá ke sledování a hodnocení finanční situace podniku přímo údajů, obsažených v účetních výkazech. Zahrnuje v sobě především horizontální a vertikální analýzu. Oba postupy umožňují vidět absolutní údaje z účetních výkazů v určitých souvislostech. [3]

3.7.1 Horizontální analýza

Horizontální analýza (analýza trendů) absolutních ukazatelů si klade za cíl změřit změny v účetních výkazech, a to absolutně a relativně. Toto porovnávání mezi jednotlivými roky se provádí po řádcích, tudíž v horizontální rovině. [23]

Technika rozboru:

- Absolutní změna

Nejdříve se vypočítá rozdíl hodnot z obou po sobě jdoucích let. [21]

$$\text{Absolutní změna} = \text{hodnota } t - \text{hodnota } t_1 \quad (3.1)$$

- Procentní změna

Dále se pak vyjádří absolutní změna procentem k hodnotě výchozího roku. [21]

$$\text{Procentní změna} = (\text{absolutní změna} * 100) / \text{hodnota } t_1 \quad (3.2)$$

3.7.2 Vertikální analýza

Vertikální analýza (též procentní rozbor) se někdy také označuje jako analýza komponent a zabývá vnitřní strukturou absolutních ukazatelů. Spočívá v tom, že se na jednotlivé položky základních účetních výkazů dívá v relaci k určité veličině, a zjišťuje procentní podíl jednotlivých položek výkazů na zvoleném základu. Použitím této metody je

umožněno srovnávat účetní výkazy s předchozím obdobím analyzovaného podniku a následně porovnávat s jinými firmami v tomtéž oboru podnikání. [25]

3.8 Analýza cash flow

Analýzou peněžních prostředků se zjišťuje finanční pozice firmy, potřeba zdrojů, ale také užití finančních prostředků. Peněžní toky se projevují buď jako přítoky a odtoky, nebo jako příjmy a výdaje peněžních prostředků.

Aby bylo možné vyčíslit konečný stav peněžních prostředků, je potřeba k počátečnímu stavu peněžních prostředků přičíst všechny příjmy a odečíst všechny výdaje. [21]

3.9 Analýza rozdílových ukazatelů

Rozdílové ukazatele získáme jako rozdíl stavu určitých skupin aktiv nebo pasiv, které se vztahují vždy k určitému okamžiku. Nejčastěji užívaným rozdílovým ukazatelem je čistý pracovní kapitál, což je rozdíl mezi celkovými oběžnými aktivy a celkovými krátkodobými závazky. [22]

$$\text{Čistý pracovní kapitál} = \text{celkové oběžné aktiva} - \text{krátkodobé cizí zdroje} \quad (3.3)$$

3.10 Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele jsou základním a nejčastěji používaným metodickým nástrojem finanční analýzy, protože vychází výhradně z údajů základních účetních výkazů.

Poměrový ukazatel se vypočítá jako poměr jedné nebo několika účetních položek základních účetních výkazů k jiné položce nebo k jejich skupině.

I když se informační potřeby různých skupin uživatelů účetních výkazů liší, lze odvodit obecné pravidlo, že všechny tyto skupiny jsou v té či oné míře zainteresovány na zjištění základních charakteristik hospodářské a finanční situace podniku. Poměrové ukazatele jsou proto sdruženy do skupin, které se vždy váží k některému aspektu finančního stavu podniku. [25]

3.10.1 Zadluženost

Ukazatele zadluženosti vyjadřují míru užití cizího i vlastního kapitálu při financování aktiv firmy. [25]

Celková zadluženost (věřitelská zadluženost)

Čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím vyšší je zadluženost podniku a tím větší riziko věřitelů. [25]

$$\text{Celková zadluženost} = \text{cizí zdroje} / \text{aktiva} \quad (3.4)$$

Míra zadluženosti

Ukazatel míry zadluženosti poměruje cizí zdroje a vlastní kapitál, a signalizuje tak svým věřitelům, do jaké míry by mohli přijít o své nároky, a akcionářům ukazuje riziko ztrát v případě likvidace společnosti. [14]

$$\text{Míra zadluženosti} = \text{cizí zdroje} / \text{vlastní kapitál} \quad (3.5)$$

Úrokové krytí

Ukazatel úrokového krytí prozrazuje, do jaké míry jsou úroky kryty ziskem. Pokud má ukazatel hodnotu 1, tak je podnik schopen splácet úroky i když nedosahuje žádný zisk. Finanční stabilita podniku je pevnější v případě, pokud ukazatel dosahuje vyšších hodnot. [25]

$$\text{Úrokové krytí} = \text{EBIT} / \text{nákladové úroky} \quad (3.6)$$

3.10.2 Likvidita

Ukazatele likvidity signalizují, jaká je schopnost firmy splácet své závazky. Na základě požadované míry jistoty ukazatele likvidity se dosazují do čitatele aktiva s různou dobou proměnlivosti na peníze a do jmenovatele krátkodobé závazky. [16]

Běžná likvidita (likvidita 3. stupně)

Ukazatel vždy vyjadřuje kolika korunami oběžného majetku je kryta 1 Kč krátkodobých závazků podniku, což udává, kolikrát je podnik schopen uspokojit své věřitele, pokud by v daném okamžiku proměnil všechna svá oběžná aktiva v hotovost.

Ukazatel poskytuje důležitou informaci zejména krátkodobým věřitelům podniku o tom, do jaké míry jsou jejich krátkodobé investice chráněny hodnotou majetku, neboť věřitelé podstupují určité riziko, že jim nebudou závazky splaceny. Čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím obecně pravděpodobnější je zachování platební schopnosti podniku.

Ukazatel je však velmi citlivý na velikost jednotlivých položek aktiv a na dobu obratu jednotlivých druhů aktiv. Dále je citlivý i na strukturu zásob a jejich reálné ocenění vzhledem k jejich likvidnosti. V úvahu je třeba brát i strukturu pohledávek z pohledu jejich splatnosti i dobytosti. [21]

$$\text{Běžná likvidita} = \text{oběžný majetek} / \text{krátkodobé cizí zdroje} \quad (3.7)$$

Pohotová likvidita (likvidita 2. stupně)

Poměruje pouze pohotová oběžná aktiva s krátkodobými závazky, přičemž do pohotovostních oběžných aktiv zahrnuje pouze peněžní prostředky, obchodovatelné CP a pohledávky. Pohledávky je vhodné upravit o nedobytné pohledávky, případně o pohledávky po lhůtě splatnosti, neboť tak se zvyšuje vypovídací schopnost tohoto ukazatele. Z důvodu opatrnosti, zejména u podniků, které mají pomalý obrat pohledávek, se někdy zahrnují pohledávky pouze v poloviční výši.

Velmi užitečné je i porovnávat hodnoty tohoto ukazatele s hodnotami ukazatele předcházejícího, neboť podstatně nižší hodnota pohotové likvidity než likvidity běžné ukazuje na nadměrnou váhu zásob ve struktuře oběžného majetku. [8]

$$\text{Pohotová likvidita} = (\text{finanční majetek} + \text{krátkodobé pohledávky}) / \text{krátkodobé cizí zdroje} \quad (3.8)$$

$$\text{Pohotová likvidita} = (\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}) / \text{krátkodobé cizí zdroje} \quad (3.9)$$

Okamžitá likvidita (likvidita 1. stupně)

Hotovostní likvidita může být označena jako peněžní likvidita, okamžitá likvidita, likvidita 1. stupně nebo hotovostní poměr. V souladu s českou účetní metodikou se do čitatele ukazatele zahrnují peníze v hotovosti, na běžných účtech u bank, termínované vklady se splatností do 3 měsíců a krátkodobý finanční majetek. [24]

$$\text{Okamžitá likvidita} = \text{krátkodobý finanční majetek} / \text{krátkodobé cizí zdroje} \quad (3.10)$$

3.10.3 Rentabilita

Ukazatele rentability umožňují zjistit a porovnávat, zda je pro podnik výhodnější pracovat s vlastním nebo cizím kapitálem, umožňují porovnávat výkonnost firmy ve srovnání s konkurencí a současně slabá místa v efektivnosti hospodaření.

Existuje velké množství těchto ukazatelů, které se mezi sebou liší pouze tím, jaký zisk se dosazuje do čitatele a jaký vložený kapitál do jmenovatele. [23]

Rentabilita tržeb

Rentabilita tržeb vyjadřuje informaci o tom, kolik korun zisku přinesla jedna koruna tržeb. [3]

$$\text{Rentabilita tržeb} = \text{čistý zisk} / \text{tržby} \quad (3.11)$$

Rentabilita celkového kapitálu (ROA)

Ukazuje ziskovost, efektivnost tvorby zisku, bez ohledu na to z jakých zdrojů, vlastních či cizích jsou financována. [3]

$$\text{Rentabilita celkového kapitálu} = \text{EBIT} / \text{aktiva} \quad (3.12)$$

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

Hodnotí efektivnost prostředků, které byly do podniku vloženy investory. Ti pak mohou sledovat, zda jejich kapitál přináší dostatečný výnos. [8]

$$\text{Rentabilita vlastního kapitálu} = \text{čistý zisk} / \text{vlastní kapitál} \quad (3.13)$$

3.10.4 Aktivita

Ukazatele aktivity měří jak efektivně firma hospodaří se svými aktivy, tedy mimo jiné také jak dlouho v nich má firma vázány finanční prostředky. Zejména v oblasti zásob často ukazují, jak firmy neefektivně nakupují a skladují materiál potřebný pro výrobu, či jak vysoké objemy zásob vlastních výrobků nebo zboží mají na skladech. [3]

Obrat celkových aktiv

Je efektivním měřítkem využívání celkových aktiv. Ukazuje, kolik dní se kapitál vyskytuje ve formě oběžného majetku, než se přemění v tržby, popřípadě výnosy. [25]

$$\text{Obrat aktiv} = \text{tržby (výnosy)} / \text{aktiva} \quad (3.14)$$

Doba obratu zásob

Ukazuje intenzitu využití zásob a určuje počet dní, po které jsou zásoby vázány v podnikání. [25]

$$\text{Doba obratu zásob} = (\text{průměrný stav zásob} / \text{tržby}) * 360 \quad (3.15)$$

Doba obratu pohledávek

Uvádí za jak dlouho jsou pohledávky v průměru spláceny, tedy jak dlouho jsou v nich vázány finanční prostředky. [14]

$$\text{Doba obratu pohledávek} = (\text{průměrný stav pohledávek} / \text{tržby}) * 360 \quad (3.16)$$

Doba obratu závazků

Uvádí, za jak dlouho jsou závazky v průměru spláceny. Považuje se za užitečné tento ukazatel porovnat s ukazatelem doby obratu pohledávek, přičemž by měl dosáhnout alespoň hodnoty doby obratu pohledávek. [14]

$$\text{Doba obratu závazků} = (\text{krátkodobé závazky} / \text{tržby}) * 360 \quad (3.17)$$

3.11 Souhrnné ukazatele

Souhrnné ukazatele mají za úkol rozpoznat zdravý nebo nemocný podnik. Bývají shrnovány do bankrotních indikátorů. [16]

3.11.1 Altmanovo Z-skóre

Mezi nejznámější a nejpoužívanější modely souhrnných ukazatelů patří Altmanův model bankrotu, známý také jako index důvěryhodnosti. Čerpá z výstupů diskriminační analýzy a jeho použitím je finanční analytik schopen zhodnotit finanční situaci podniku. V případě překročení hraniční hodnoty 2,99 lze podnik označit za bezproblémový, a naopak při nedosažení druhé hraniční hodnoty 1,81 je možné očekávat bankrot firmy, poněvadž jsou tím signalizovány velmi silné finanční problémy. Podnik má uspokojivou finanční situaci v případě, že se ukazatel pohybuje v rozmezí těchto dvou hraničních hodnot. [14]

$$Z\text{-skóre} = 1,2 * X1 + 1,4 * X2 + 3,3 * X3 + 0,6 * X4 + 1,0 * X5 \quad (3.18)$$

kde $X1 = \text{pracovní kapitál} / \text{aktiva}$

$X2 = \text{nerozdělené zisky} / \text{aktiva}$

$X3 = \text{EBIT} / \text{aktiva}$

$X4 = \text{tržní hodnota vlastního kapitálu} / \text{cizí zdroje}$

$X5 = \text{tržby} / \text{aktiva}$

3.11.2 Index IN01

Prvotní bankovní model IN95 společně s lépe propracovanými modely IN99 a IN01 byly sestaveny speciálně pro podmínky české tržní ekonomiky. V případě, že hodnota indexu IN01 je větší než 1,77, tak se podnik nachází v dobré situaci, kdy tvoří hodnotu. Pokud je hodnota indexu nižší než 0,75, podnik má problémy. Nachází-li se hodnota indexu mezi hodnotami 0,75 – 1,77, hovoříme o takzvané šedé zóně. [21]

$$\text{IN01} = 0,13 * \text{aktiva} / \text{cizí zdroje} + 0,04 * \text{EBIT} / \text{nákladové úroky} + 3,92 * \text{EBIT} / \text{aktiva} + 0,21 * \text{výnosy} / \text{aktiva} + 0,09 * \text{oběžná aktiva} / (\text{krátkodobé závazky} + \text{krátkodobé bankovní úvěry}) \quad (3.19)$$

3.11.3 EVA

Ukazatel EVA měří, jak firma za dané období přispěla svými aktivitami ke zvýšení popřípadě snížení hodnoty pro své vlastníky. EVA se vypočítá jako rozdíl mezi operativním ziskem po zdanění a náklady na použitý kapitál. [15]

$$\text{EVA} = (\text{ROE} - r_e) * \text{VK} \quad (3.20)$$

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI XY SPOL. S R.O.

Firma XY spol. s r.o. je moderní strojírenský rodinný podnik sídlící v regionu jihovýchodní Moravy nedaleko města Zlína. Tato oblast se již dlouhá léta vyznačuje vysokou úrovní strojírenské výroby, na které je rovněž tato firma postavena.

XY vzniklo v roce 1996 spojením dvou menších firem. Tímto krokem se posílila flexibilita a kvalita společnosti, což se projevilo v dalších letech v nárůstu zakázek od předních průmyslových podniků z celé České republiky a posléze i ze zahraničí.

Velmi důležitým mezníkem v posílení výrobních kapacit bylo zakoupení a rekonstrukce bývalého areálu ZD Březnice v roce 1999. Tento krok ještě rozšířil možnosti ve vybavení nejmodernějšími výrobními a kontrolními technologiemi, které jsou zárukou vysoké produktivity a kvality důležité k uspokojení každého zákazníka.

Společnost zaměstnává vysoce kvalifikované odborníky připravené zhodnotit všechny požadavky zákazníků a zhotovit optimální způsob výroby ke splnění příznivé ceny, vysoké kvality a požadovaného termínu. Ve výrobě je zaměstnáván kolektiv velmi zručných a odborně zdatných pracovníků. Firma XY spol. s r.o. je schopna nabídnout svým zákazníkům výrobní kapacity celkem cca 15000 normohodin měsíčně. [29]

4.1 Výrobní program

Společnost se zabývá převážně zakázkovou výrobou obráběných a zámečnických dílů s možností následné montáže. Hlavními představiteli zde vyráběných a montovaných sestav jsou:

- dopravníky třísek k obráběcím strojům,
- manipulátory do tiskárenských provozů,
- nestandardní dopravní řetězy do průmyslových i potravinářských provozů. [29]

4.2 Odběratelé

Výrobky firmy XY nacházejí své zákazníky zejména ve strojírenském oboru, automobilovém průmyslu, při výrobě strojů a zařízení a v dalších oborech. Firma dodává své výrobky jak tuzemským odběratelům, tak i exportuje do zahraničí.

Tab. 1: Podíl exportu na obratu společnosti [29]

Země	Podíl na obratu
Švýcarsko	25%
Rakousko	15%
USA	3%
SRN	15%

Jen pro ilustraci je v Tab .1 znázorněn podíl exportu na obratu společnosti, ze kterého plyne, že téměř 60% výrobků míří do zahraničí.

4.3 Stručná charakteristika odvětví

Společnost XY spol. s r.o. je možno zařadit podle převážně vykonávaných výrobních činností do OKEČ DI (Výroba ostatních kovových neminerálních výrobků), přesněji OKEČ 28 – Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků. Pro charakteristiku odvětví byl vybrán materiál Ministerstva průmyslu a obchodu ČR – Panorama českého průmyslu z let 2006, 2007 a 2008.

4.4 Vývoj počtu zaměstnanců

Struktura a vývoj počtu zaměstnanců v letech 2006, 2007 a 2008, které budou předmětem analyzování v mé práci, je uveden vždy k 31.12. roku v Tab. 2.

Tab. 2: Vývoj počtu zaměstnanců [vlastní]

Rok	Řídící pracovníci	Ostatní	Celkem
2006	2	86	88
2007	2	92	94
2008	2	98	100

Počet řídicích pracovníků v jednotlivých letech je konstantní. Počet ostatních zaměstnanců roste meziročně vždy o 6 nových pracovníků.

5 PROCES ZPRACOVÁNÍ ÚČETNÍCH INFORMACÍ VE SPOLEČNOSTI

5.1 Účetní agenda

5.1.1 Vedení účetnictví

Účetnictví firmy XY spol. s r.o. zpracovává profesionální externí firma. Ta má na starosti komplexní vedení účetnictví, tedy přípravu ročních výkazů, zpracování roční účetní závěrky a inventarizaci zůstatků na účtech. Dále pak v rámci vedení účetnictví připravuje a podává za společnost XY daňové priznání k dani z příjmů právnických osob, z přidané hodnoty, k silniční dani, darovací dani nebo k dani z nemovitosti. Vede také veškerou mzdovou agendu od zpracování a výpočtu mezd, přípravy měsíčních hlášení a komunikace s úřady až po přihlašování a odhlašování zaměstnanců, účast na kontrolách zdravotního a sociálního pojištění, správu a evidenci mzdových listů.

5.1.2 Schvalovací procedury v účetnictví

Podpisy na účetních dokladech jsou důležitým prvkem průkaznosti účetnictví. Schvalovací procedura firmy zahrnuje pracovní úkony a podpisy osob:

- spojených s nařízením, schválením a uskutečněním účetního případu,
- spojených s přezkoušením správnosti účetního dokladu po stránce věcné i formální,
- spojených se zaúčtováním účetního dokladu.

Pracovníci pověřeni schvalovací kompetencí jsou povinni při rozhodování zkoumat účetní případ z hlediska své odbornosti, z pohledu ekonomické efektivity, případně podle dalších hledisek stanovených vnitropodnikovým předpisem (směrnicí). Takto pověřeni pracovníci nesou současně plnou odpovědnost za to, že předmětná činnost bude vykonávána řádně, s péčí řádného hospodáře a v souladu s právními a vnitropodnikovými předpisy. Tuto zodpovědnou činnost vykonávají osoby, které znají situaci uvnitř společnosti, znají její organizační strukturu, odbornost jednotlivých funkcí a popis pracovní náplně pracovníků a mají přesně vymezenou pracovní náplň.

5.1.3 Odpovědnost

I když je účetnictví firmy zpracováno externí firmou, tak je účetní jednotka (XY spol. s r.o.) odpovědná za vedení účetnictví, a ručí za jeho úplnost, průkaznost a správnost.

Firma má pak dále pomocí vnitřních účetních směrnic stanovenou odpovědnost osob uvnitř společnosti. Tato odpovědnost, ale i povinnosti a oprávnění s tím spojené, se vztahuje k připojování podpisového záznamu nebo identifikačního záznamu, a to takovým způsobem, aby bylo možno určit nezávisle na sobě odpovědnost jednotlivých osob za obsah účetního záznamu, ke kterému byly uvedené záznamy připojeny.

5.2 Informační systém

Pro vedení účetnictví byl do konce roku 2007 používán program MRP – Účetní agendy. V roce 2008 došlo ke změně celého informačního systému firmy, s čímž souvisí přechod na účetní program na systému ABRA. [31]

5.2.1 MRP – Účetní agendy

Jedná se o jedno z nejrozšířenějších programových vybavení svého druhu v České republice s více než 15-ti letou tradicí, na které je vydáno auditorské osvědčení. Nejlépe se hodí pro soukromé podnikatele, malé a střední firmy až do stovek zaměstnanců. Jedná se nejen o pomocníka pro vedení vnitropodnikových agend, ale také o kvalitní informační systém. Slouží jak pro zpracování účetních agend, tak i na provádění analýz hospodaření, které jsou důležité pro majitele a ekonomy firmy.

Celý informační systém je rozdělen do jednotlivých modulů, které usnadňují firmě práci. Účetnictví je vedeno na syntetických a analytických účtech s podrobnými výstupními sestavami, a obsahuje také pomocné knihy objednávek a zakázek, daňových dokladů, pokladního deníku, jízd apod. Pomocí tohoto informačního systému je možno vytvářet podklady pro hlášení DPH a nebo přes e-mail zasílat objednávky nebo faktury.

V oblasti mezd a personalistiky přehledně vede evidenci počtu zaměstnanců, jejich docházky, výpočet mezd a daní ze mzdy, tisk výplatních a mzdových pravidel.

Z informačního systému lze sledovat odběratelské a dodavatelské faktury, DPH, vystavování dobropisů, penalizační faktury, dodací listy, doby splatnosti faktur, evidenci odběratelů a dodavatelů apod.

Díky programu je možné sledovat hmotný a nehmotný dlouhodobý majetek, drobný hmotný a nehmotný majetek. Program MRP realizuje odpisy jak daňové, tak i účetní podle firmou zvolených podmínek. Dále umožňuje přehled zařazeného a vyřazeného majetku.

Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o zakázkovou firmu, program měl v oblasti výroby a kalkulace na starosti účtování spotřeby materiálu a párování nákupu materiálu, vedení skladové evidence, evidenci a sledování zakázek, zjištění interní dostupnosti materiálu, určení kalkulované ceny, atd. [30]

5.2.2 ABRA

Důvodem přechodu na nový informační systém byla potřeba specializace systému přímo pro odvětví kovovýroby. Tento specializovaný informační systém vyžaduje specifické požadavky na své funkce, které se v systému MRP musely velmi složitě nastavovat.

Nový informační systém umožnil stanovit vyšší rozpracovanosti v závislosti na materiálových nákladech výrobků a zároveň časové náročnosti, s tím i stanovení skutečných mzdových nákladů potřebných k zajištění opracování výrobku. Obě tyto položky pak tvoří součást hodnoty rozpracovanosti. [31]

5.3 Proces účetní závěrky

Plnění následujícího harmonogramu umožňuje pro firmu úplné a včasné zpracování účetní závěrky.

5.3.1 Přípravné práce

Nejdůležitějším krokem před tím, než je provedena účetní uzávěrka, je inventarizace. Při inventarizaci je ověřován stav majetku, závazků a pohledávek jejich, ocenění vedené v účetnictví se skutečným stavem.

Pro provedení inventur majetku, závazků a pohledávek jsou ve firmě stanoveny komise, které se vždy skládají ze tří členů, kdy jeden z nich zastává funkci předsedy komise. Každá komise si zajistí organizaci inventur a protokoly o provedené inventarizaci předávají jednateli společnosti. Podklady pro inventarizaci připravuje ekonom společnosti, komise pro fyzickou inventarizaci zpracuje samostatnou zprávu s případnými návrhy na zlepšení stávajícího stavu. V případě zjištění menších a drobných nedostatků při inventarizaci

majetku, dochází k řešení přímo na místě s obsluhujícími osobami s cílem zlepšení celkového stavu strojů. Na základě žádosti komise jsou na jednotlivých pracovištích vypracovány karty jednotlivých předmětů tak, aby stav majetku byl i průběžně kontrolován. Pouze inventura peněžních prostředků v pokladně není prováděna komisí, nýbrž samotným jednatelem společnosti za pomoci pokladní. Tato inventura je prováděna minimálně dvakrát do roka.

Vzhledem k tomu, že při účtování zásob firma používá způsobu B, je nutné, aby byly skutečně spotřebované zásoby porovnány se skladními kartami, které zachycují příjem a výdej zásob. Dále je potřeba vyčíslit manka nebo přebytky v pokladně. Obdobná situace platí i u faktur přijatých i vydaných, kdy se provede dokladová inventarizace a zjistí se jestli například není víc nebo míň pohledávek a závazků než je zaznamenáno v účetnictví. Také se provede vyčíslení kursových rozdílů u faktur, valutové poklady a devizového bankovního účtu, vypočítají se částky na základě denního kurzu ČNB platného k rozvahovému dni a porovnají se stavy původními. [31]

5.3.2 Účetní uzávěrka

Účetní uzávěrka je proces, při kterém se uzavírají jednotlivé účetní knihy, účetnictví se upravuje o účetní případy, které se během běžného roku neúčtují, a na jejím konci se sestaví účetní závěrka.

5.3.3 Účetní závěrka

Z údajů zprávy nezávislého auditora firmy plyne, že za sestavení a věrné zobrazení účetní závěrky v souladu s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví ve znění přijatém EU odpovídá statutární orgán společnosti. Součástí jeho odpovědnosti je navrhnout, zavést a zajistit vnitřní kontroly nad sestavováním a věrným zobrazením účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou, zvolit a uplatňovat vhodné účetní metody a provádět dané situaci přiměřené účetní odhady. [32]

Součástí účetní závěrky jsou rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha. Příloha je zpracována v souladu s vyhláškou č. 500/2002 Sb. Údaje přílohy vycházejí z účetních písemností společnosti (účetní doklady, knihy a ostatní účetní písemnosti) a z dalších podkladů, které má společnost k dispozici. V příloze má zahrnutý způsoby oceňování majetku, kdy při účtování zásob se používá způsobu B s tím, že nakoupený materiál je účtován rovnou do

spotřeby, a že pořízený dlouhodobý majetek je evidován v cenách pořízení a že z těchto cen jsou prováděny daňové odpisy. Společnost na základě údajů z příloh udává, že při účetních případech týkajících se cizí měny, bylo použito aktuálního denního směnného kurzu vyhlášeného ČNB.

5.3.4 Výroční zpráva a zveřejnění účetní závěrky

Výroční zpráva uceleně informuje o vývoji výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení společnosti.

Jelikož je společnost zapsána do obchodního rejstříku a musí mít účetní závěrku ověřenou auditorem, má povinnost svou účetní závěrku spolu s výroční zprávou zveřejnit do 30 dní ode dne vydání zprávy nezávislého auditora, která musí být vydána vždy do 30.6. následujícího roku.

5.4 Audit

Na základě zákona č 563/91 Sb. O účetnictví podléhá společnost za účetní období povinně auditu.

Audit je prováděn nezávislým auditorem, který ověřuje účetní závěrku společnosti, tj. rozvahu, výsledovku a přílohu, včetně popisu použitých účetních metod. Výběr auditorských postupů závisí na vlastním úsudku auditora, včetně posouzení rizik, že účetní závěrka obsahuje významné nesprávnosti způsobené podvodem, či chybou. Při posouzení těchto rizik auditor přihlíží k vnitřním kontrolám, které jsou relativní pro sestavení a věrné zobrazení účetní závěrky. Cílem posouzení vnitřních kontrol je navrhnout vhodné auditorské postupy, nikoli vyjádřit se k účinnosti vnitřních kontrol. Audit též zahrnuje posouzení vhodnosti použitých účetních metod, přiměřenosti účetních odhadů provedených vedením i posouzení celkové prezentace účetní závěrky. [32]

Zpráva nezávislého auditora je předkládána valné hromadě společníků a managementu společnosti a je prováděna v souladu se zákonem o auditorech a Mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. [31]

5.5 Využití finančních informací pro řízení

5.5.1 Controlling

Ekonom firmy plní funkci vnitřní kontroly informačního účetního systému. Sleduje hospodaření vnitropodnikových útvarů, sestavuje plány vycházející z cílů společnosti, porovnává je se skutečným stavem a podává návrhová opatření. Jeho dalšími oblastmi působnosti jsou řízení podnikové likvidity, řízení zásob a pohledávek, pracovního kapitálu a další oblasti.[31]

Další oblast, které je ve firmě věnována velká pozornost, je kontrola jakosti. Požadavky zákazníků zajišťuje tým zkušených, na výrobě nezávislých kontrolorů, vybavených kromě klasických měřidel i nejmodernějšími měřicími přístroji jako jsou DEA Global Performance, Mituio Linear, Aberlink. [29]

5.5.2 Výzkum a vývoj

Společnost nemá potřebu vynakládat prostředky na činnosti v oblasti výzkumu a vývoje. Nové technologie si společnost zajišťuje prostřednictvím informací jak na strojírenských veletrzích, tak i vlastní vyhledávací činností u jiných, podobných společností a v odborné literatuře.

I v budoucnosti by se společnost chtěla zaměřit na kvalitní výrobky, což bude předpokladem k zajištění dostatku výrobní náplně, i když se počítá s ohledem na krizi s výrazným snížením výkonů. [31]

6 FINANČNÍ ANALÝZA SPOLEČNOSTI

Finanční analýza bude obsahovat výsledky a závěry hospodaření společnosti XY spol. s r.o. pro období 2006 – 2008. V době vypracovávání mé práce nebyly dostupné informace pro rok 2009, proto zde tento rok není zahrnut.

6.1 Absolutní ukazatele

6.1.1 Majetková a finanční struktura podniku (rozbor rozvahy)

Při provedení analýzy trendů a vyčíslení procentuálního rozboru majetkové a finanční struktury podniku i odvětví jsem vycházel ze zkrácených rozvah, které jsou spolu s procentuálním rozbohem součástí přílohy P I a P II.

Tab. 3: Vývojové trendy položek majetkové a finanční struktury – XY spol. s r.o.

[vlastní]

v tis. Kč	2006	2007	07/06	2008	08/07	08/06
AKTIVA CELKEM	85 956	104 596	22%	117 357	12%	37%
Dlouhodobý majetek	37 611	45 794	22%	51 192	12%	36%
DNM	260	124	-52%	124	0%	-52%
DHM	37 351	45 670	22%	51 068	12%	37%
DFM	0	0	x	0	x	x
Oběžná aktiva	43 430	55 501	28%	63 536	14%	46%
Zásoby	5 586	8 511	52%	12 145	43%	117%
Dlouhodobé pohledávky	0	0	x	0	x	x
Krátkodobé pohledávky	35 371	44 058	25%	41 555	-6%	17%
Krátkodobý fin.majetek	2 473	2 932	19%	9 836	235%	298%
Časové rozlišení	4 915	3 301	-33%	2 629	-20%	-47%
PASIVA CELKEM	85 956	104 596	22%	117 357	12%	37%
Vlastní kapitál	33 524	50 138	50%	66 682	33%	99%
Základní kapitál	1 000	1 000	0%	1 000	0%	0%
Kapitálové fondy	0	0	x	0	x	x
Rezervní fond a ...	1 450	1 450	0%	1 450	0%	0%
VH minulých let	22 532	31 075	38%	31 076	0%	38%
VH běžného úč. období	8 542	16 613	94%	33 156	100%	288%
Cizí zdroje	52 363	54 378	4%	50 675	-7%	-3%
Rezervy	3 495	6 990	100%	6 990	0%	100%
Dlouhodobé závazky	4 372	3 056	-30%	2 426	-21%	-45%
Krátkodobé závazky	19 074	24 582	29%	27 079	10%	42%
Bankovní úvěry a výpomoci	25 422	19 750	-22%	14 180	-28%	-44%
BÚ a fin, výp, krátkodobé	9 154	6 430	-30%	1 420	-78%	-84%
BÚ a fin, výp, dlouhodobé	16 268	13 320	-18%	12 760	-4%	-22%
Časové rozlišení	69	80	16%	0	-100%	-100%

Tab. 4: Vývojové trendy položek majtkové a finanční struktury – Odvětví [vlastní]

v tis. Kč	2006	2007	07/06	2008	08/07	08/06
AKTIVA CELKEM	65 655	96 353	47%	100 528	4%	53%
Dlouhodobý majetek	30 539	49 022	61%	54 863	12%	80%
DHM+DNM	28 604	34 872	22%	38 181	9%	33%
DFM	2 133	14 150	563%	16 682	18%	682%
Oběžná aktiva	34 661	46 817	35%	45 095	-4%	30%
Zásoby	14 095	18 742	33%	18 749	0%	33%
Pohledávky	15 804	20 923	32%	20 581	-2%	30%
Fin.majetek	4 762	7 152	50%	5 765	-19%	21%
Ostatní aktiva	455	514	13%	570	11%	25%
PASIVA CELKEM	65 655	96 353	47%	100 528	4%	53%
Vlastní kapitál	31 540	52 005	65%	53 150	2%	69%
Základní kapitál	17 822	30 793	73%	30 059	-2%	69%
Nerozdělený zisk + fondy	9 308	13 931	50%	16 905	21%	82%
VH běžného úč. období	4 410	7 281	65%	6 186	-15%	40%
Cizí zdroje	35 879	43 989	23%	46 784	6%	30%
Rezervy	2 426	2 565	6%	2 728	6%	12%
Dlouhodobé závazky	3 980	3 070	-23%	3 930	28%	-1%
Krátkodobé závazky	17 986	23 826	32%	24 282	2%	35%
Bankovní úvěr	11 487	14 528	26%	15 844	9%	38%
- BÚ dlouhodobý	7 498	7 437	-1%	8 080	9%	8%
- BÚ krátkodobý	3 989	7 091	78%	7 764	9%	95%
Ostatní pasiva	-1 764	359	-120%	594	65%	-134%

Vzhledem ke skutečnosti, že firma XY spol. s r.o. je průmyslový podnik, podíl dlouhodobého majetku na celkových aktivech, který ve všech letech činí 44%, lze považovat za docela nízký. Porovnáme-li však majetkovou strukturu firmy s odvětvím, dojdeme k závěru, že uvedený podíl odpovídá struktuře obvyklé u konkurenčních společností. Při pohledu na meziroční změny v Tab. 3 je patrné, že u firmy XY spol. s r.o. došlo v jednotlivých letech k viditelnému zvýšení bilanční sumy celkových aktiv, což bylo zapříčiněno v roce 2006 dokončením nové výrobní haly a v následných letech hlavně nákupem nových strojů, a tím i růstu položky DHM. Dále se pak velkou mírou na zvýšení celkových aktiv podílely zásoby, jejichž hodnota na skladech vzrostla o 117%. První příčinu tohoto nárůstu lze najít v zakázkové orientaci firmy, kdy se v mnohých situacích

jedná o velmi časově náročný proces výroby, takže se stává, že některé zásoby mohou ležet na skladech velmi dlouhou dobu než budou použity. Jako druhý důvod je nutno podotknout stále rostoucí produkci společnosti a s tím spojenou rostoucí poptávku po výrobcích firmy. Nejvíce se na zvýšení celkových aktiv podílí krátkodobý finanční majetek, jež měl v roce 2008 trojnásobnou hodnotu oproti roku 2006. Konkrétně se jednalo o růst položky bankovního účtu, na který přibývaly peníze díky stále se zvyšujícím příjmům společnosti. U odvětví panoval podobný trend vývoje celkových aktiv zapříčiněný z největší části sedminásobným zvýšením DFM.

Z hlediska finanční struktury je nejdůležitější skutečností to, že položka vlastního kapitálu v jednotlivých letech roste, což při konstantní výši základního kapitálu napovídá, že společnost je trvale zisková. Ve společnosti nedochází k vyplácení podílu na zisku společníkům, veškeré zisky firmy jdou do rozvoje společnosti, a proto se zvyšuje hodnota vlastního kapitálu v jednotlivých letech. Firma je specifická tím, že stále méně využívá bankovních úvěrů a výpomocí, a pro financování svého dlouhodobého ale i oběžného majetku užívá stále větší procento zisku, tedy položky vlastního kapitálu, od čehož se odvíjí klesající charakter položky bankovní úvěry a výpomocí, ale také sumy celkových cizích zdrojů. Co se týče konkurenčních firem, tak ty se stále více zadlužují formou bankovních úvěrů a k tomu zvyšují hodnotu celkového vlastního kapitálu. Růst vlastního kapitálu je zapříčiněn rostoucím základním kapitálem a zejména 82% zvýšením položky nerozdělený zisk a fondy.

6.1.2 Analýza výnosů a nákladů (rozbor výkazu zisku a ztráty)

Pro stanovení vývojových trendů položek výnosů a nákladů firmy i odvětví bylo použito zjednodušeného výkazu zisku a ztráty, který je součástí příloh P III a P IV.

Tab. 5: Vývojové trendy položek výnosů a nákladů – XY spol. s r.o. [vlastní]

(v tis. Kč)	2006	2007	07/06	2008	08/07	08/06
tržby za prodej zboží	260	0	-100%	0	x	-100%
výkony	151358	187704	24%	255601	36%	69%
tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	149026	184779	24%	251588	36%	69%
změna stavu zásob	2332	2925	25%	4013	37%	72%
aktivace	0	0	x	0	x	x
ostatní výnosy	829	1928	133%	2878	49%	247%
VÝNOSY	152 447	189 632	24%	258 479	36%	70%
náklady na prodané zboží	455	0	-100%	0	x	-100%
výkonová spotřeba	96661	111980	16%	144408	29%	49%
nákladové úroky	517	598	16%	869	45%	68%
odpisy DHM	7958	9946	25%	9946	0%	25%
osobní náklady	30734	38525	25%	52693	37%	71%
změna stavu rezerv a OP	3406	3495	3%	3495	0%	3%
ostatní náklady	1471	3031	106%	5075	67%	245%
NÁKLADY	141 202	167 575	19%	216 486	29%	53%

Tab. 6: Vývojové trendy položek výnosů a nákladů – Odvětví [vlastní]

(v tis. Kč)	2006	2007	07/06	2008	08/07	08/06
tržby za prodej zboží	7 675	8 629	12%	7686	-11%	0%
výkony	79 429	101 260	27%	104172	3%	31%
-tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	78 608	97 396	24%	102205	5%	30%
-změna stavu zásob	126	2 343	1760%	684	-71%	443%
-aktivace	695	1 521	119%	1283	-16%	85%
ostatní výnosy	13 494	13 269	-2%	15838	19%	17%
VÝNOSY	100 598	123 158	22%	127 696	4%	27%
náklady na prodané zboží	6 270	7 146	14%	6204	-13%	-1%
výkonová spotřeba	59 701	75 174	26%	78277	4%	31%
nákladové úroky	678	761	12%	955	25%	41%
odpisy DHM	3 278	3 761	15%	4068	8%	24%
osobní náklady	12 935	14 456	12%	16266	13%	26%
ostatní náklady	11 698	9 723	-17%	12001	23%	3%
NÁKLADY	94 560	113 449	20%	119 640	5%	27%

Již při prvním pohledu na P III, konkrétně na položku tržby z prodeje zboží, můžeme zjistit, že firma XY je výrobního charakteru, jelikož tržby z vlastních výrobků a služeb tvoří ve všech letech 99% z celkových výnosů společnosti. Zbylé 1% jsou tržby za prodej zboží a ostatní výnosy. Naproti tomu je u odvětví odlišná situace, platí sice též pravidlo,

že konkurenční firmy se zejména specializují na výrobu vlastních výrobků a poskytování služeb, ale to už pouze v 80% z celkových výnosů.

Výkony se v případě firmy XY spol. s r.o. za mnou analyzované 3 roky zvýšily o 69%, což bylo způsobeno především prudkým nárůstem tržeb za vlastní výrobky a služby. U odvětví došlo pouze k 31% nárůstu výkonů a tržby za prodané zboží zůstaly řádově nezměněny, v roce 2007 došlo k jejich 12% zvýšení a v roce 2008 nastalo 11% snížení.

Pozitivní je, že výkonová spotřeba firmy rostla ve všech letech pomaleji než výkony, od čehož se odvíjí rostoucí přidaná hodnota, ale hlavně rostly zisky společnosti. Jiná situace panovala u odvětví, kterému v průběhu let 06-08 vzrostla výkonová spotřeba o 31%, stejně jako výkony, takže konkurenční podniky nemohly zvyšovat své zisky.

Celkové výnosy za sledované období se zvýšily o 70% a celkové náklady o cca 53%.

6.1.3 Vývoj výsledku hospodaření

Tab. 7: Vývoj hospodářského výsledku – XY spol. s r.o. [vlastní]

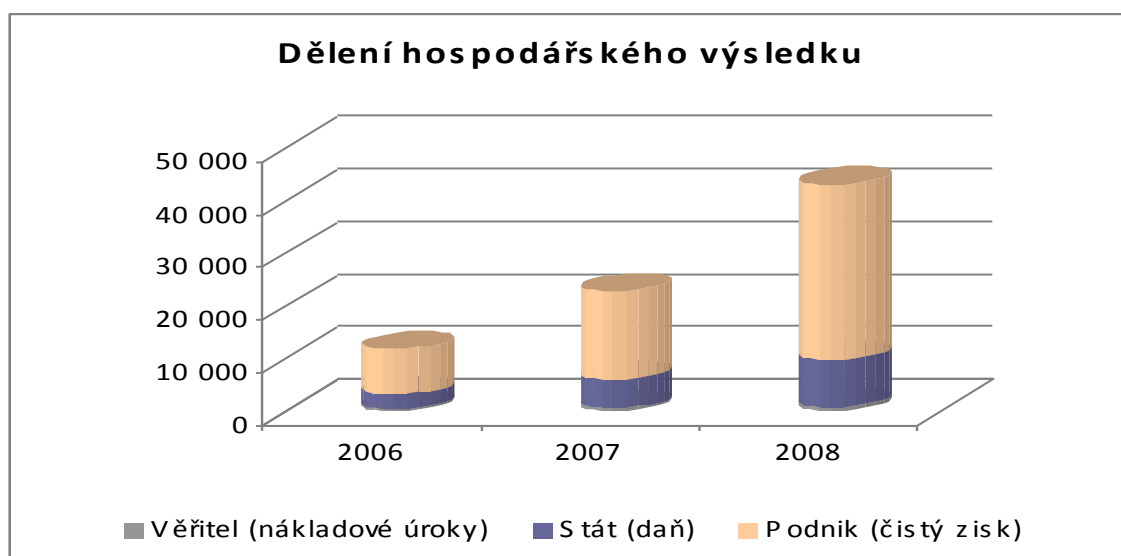
(v tis. Kč)	2006	2007	2008
Provozní VH	11743	23452	44827
Finanční VH	-951	-1989	-3418
Mimořádný VH	453	594	584
VH za účetní období	8542	16613	33156
VH před zdaněním	11245	22057	41993
VH před zdaněním a úroky	11762	22655	42862
Nákladové úroky	517	598	869

Tab. 7 přehledně prezentuje pozitivní vývoj výsledku hospodaření, ale i jeho jednotlivých součástí. V každém ze sledovaných let, bylo dosaženo rekordního výsledku hospodaření za celou dobu činnosti firmy XY spol. s r.o. To bylo zapříčiněno zvýšenou produktivitou práce, na které měly podíl od roku 2006 nově otevřené výrobní prostory, ale také zavedení třísměnného provozu a v neposlední řadě pak i zvýšený zájem o produkty firmy v České republice a zejména v zahraničí.

6.1.4 Dělení hospodářského výsledku

Tab. 8: Dělení hospodářského výsledku – XY spol. s r.o. [vlastní]

(v tis. Kč)	2006	2007	2008
EBIT	11762	22655	42862
Věřitel (nákladové úroky)	517	598	869
Stát (daň)	2703	5444	8837
Podnik (čistý zisk)	8542	16613	33156

Obr. 2: Dělení hospodářského výsledku – XY spol. s r.o. [vlastní]

Z Tab. 8 a Obr. 2 je patrný kladný vývoj. V podniku v každém roce zůstává dvojnásobný čistý zisk oproti roku minulému. Tento 50% nárůst čistého zisku v každém roce má za následek růst daňové povinnosti, a s tím i spojeného zisku před zdaněním a úroky (EBIT). V tomto období se snižovala sazba daně z příjmů právnických osob, avšak tento fakt vzhledem k rapidnímu růstu výsledků hospodaření společnosti nemá podstatný vliv na výši daňové povinnosti společnosti. Pouze položka nákladových úroků zůstává téměř neměnná, což pro firmu znamená, že firma si nebrala žádné nové úvěry, pouze splácí ty stávající, a využívá tak k financování stále větší procento vlastních zdrojů.

6.2 Analýza cash flow

Tab. 9: Vývoj peněžních toků – XY spol. s r.o. [vlastní]

(v tis. Kč)	2006	2007	2008
PS peněžních prostředků	3734	2473	2932
CF z provozní činnosti	26908	14336	15817
CF z investiční činnosti	-23548	-17664	-18644
CF z finanční činnosti	4624	3787	3409
Čisté snížení, resp. zvýšení peněžních prostředků	-1261	459	582
KS peněžních prostředků	2473	2932	3514

Předcházející tabulka zobrazuje vývoj cash-flow a jeho jednotlivých částí rozdělených dle činností na provozní, investiční a finanční činnosti v jednotlivých letech.

Rok 2006 je jediným rokem, kdy společnost snížila své peněžní prostředky. Je nutné zmínit skutečnost, že v tomto roce byla dostavěna nová výrobní hala, od čehož se odvíjí také záporný CF z investiční činnosti. Tendence záporného CF z investiční činnosti se nezměnila ani v následujících letech, kdy bylo potřeba investovat prostředky na nové výrobní stroje a technologie. Jak již bylo řečeno dříve, společnost v analyzovaných letech 2006 – 2008 dosahovala rekordních zisků, a to ji umožnilo nedostat se do záporných čísel v oblasti CF z provozní činnosti. Oblast CF z finanční činnosti je pro společnost XY spol. s r.o. kladná ve všech letech, ale lze pozorovat její klesající tendenci způsobenou snižujícím se zadlužením, tudíž poklesem položek dlouhodobé a krátkodobé závazky.

Každá z těchto jednotlivých činností a s nimi i spojené příčiny a důsledky mají vliv na KS peněžních prostředků na konci roku. Ten roste v každém roce, což znamená, že firma je schopna vytvářet peněžní přebytky.

6.3 Rozdílové ukazatele

Tab. 10: Vývoj čistého pracovního kapitálu – XY spol. s r.o. [vlastní]

v tis. Kč	2006	2007	2008
ČPK	15 202	24 489	35 037

V Tab. 10 je zachycen vývoj čistého pracovního kapitálu společnosti XY spol. s r.o., který je pozitivní ve všech letech. V období let 2006-08 je hodnota krátkodobých závazků nižší než hodnota krátkodobého majetku. Kdyby v jakémkoliv z těchto roků nastaly

neočekávané výdaje (závazky), tak by firma byla schopna bez problému uhradit tyto závazky právě díky kladné výši tohoto ukazatele.

6.4 Poměrové ukazatele

6.4.1 Analýza zadluženosti

Tab. 11: Ukazatele zadluženosti – XY spol. s r.o. [vlastní]

	2006	2007	2008
Celková zadluženost	60,92%	51,99%	43,18%
Míra zadluženosti	1,56	1,09	0,76
Dlouhodobé cizí zdroje/Cizí zdroje	39%	30%	30%
Dlouhodobé cizí zdroje/Dlouhodobý kapitál	38%	25%	19%
Vlastní kapitál/Dlouhodobý majetek	0,89	1,09	1,30
Dlouhodobé zdroje/Dlouhodobý majetek	1,44	1,45	1,60
Ukazatel úrokového krytí	22,75	37,89	49,32

Tab. 12: Ukazatele zadluženosti – Odvětví [vlastní]

	2006	2007	2008
Celková zadluženost	54,65%	51,99%	43,18%
Míra zadluženosti	1,14	1,09	0,76
Dlouhodobé cizí zdroje/Cizí zdroje	22%	19%	24%
Dlouhodobé cizí zdroje/Dlouhodobý kapitál	20%	17%	15%
Vlastní kapitál/Dlouhodobý majetek	1,03	1,02	1,22
Dlouhodobé zdroje/Dlouhodobý majetek	1,29	1,24	1,43
Ukazatel úrokového krytí	9,91	13,76	9,44

Firma podle Tab. 11 dosahuje v letech 2007 a 2008 celkové zadluženosti 52% respektive 43%, která je téměř totožná s odvětvím. Pouze v roce 2006 má společnost XY o 7% více cizích zdrojů než odvětví. Jak u firmy, tak i u odvětví je tedy patrný pokles celkové zadluženosti v jednotlivých letech, což je způsobeno snahou snižovat závazky.

Jak u firmy, tak i u odvětví klesající míra zadluženosti signalizuje věřitelům a zejména bankám, že se snižuje riziko, že by mohli přijít o své nároky v podniku nebo konkurenčních firmách.

Podnik v letech 2006 2007 využívá svůj vlastní kapitál k financování krátkodobého oběžného majetku, neboť hodnota ukazatele krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem přesahuje hodnotu 1. Odvětví v těchto letech zažívá taktéž tu samou situaci jako firma. Situace se mění až rokem 2008, kdy se hodnota u firmy i odvětví dostane na hodnotu 0,76.

Ukazatel úrokového krytí u firmy XY spol. s r.o. v každém z analyzovaných roků přesahuje několikanásobně doporučenou minimální hodnotu 5. V porovnání s odvětvím, které se pohybuje u hodnoty kolem 10, je ukazatel taktéž několikanásobně vyšší. Firma je tudíž finančně stabilní, nemá problém s vytvářením potřebných zisků pro krytí potenciálních úroků z půjček, a může si tak dovolit přijmout klidně další bankovní úvěr, což však nedělá.

6.4.2 Analýza likvidity

Tab. 13: Ukazatele likvidity – XY spol. s r.o. [vlastní]

	2006	2007	2008	Doporučené hodnoty MPO
Běžná likvidita	1,54	1,79	2,23	1,5-2
Pohotová likvidita	1,34	1,52	1,80	1
Hotovostní likvidita	0,09	0,09	0,35	0,2
ČPK/OA	35,00%	44,12%	55,15%	
ČPK/A	17,69%	23,41%	29,86%	

Tab. 14: Ukazatele likvidity – Odvětví [vlastní]

	2006	2007	2008	Doporučené hodnoty MPO
Běžná likvidita	1,58	1,51	1,41	1,5-2
Pohotová likvidita	0,94	0,91	0,82	1
Hotovostní likvidita	0,22	0,23	0,18	0,2
ČPK/OA	36,60%	33,96%	28,94%	
ČPK/A	19,32%	16,50%	12,98%	

V oblasti běžné likvidity firma i odvětví v letech 2006 a 2007 dosahují doporučené hodnoty 1,5 – 2. Výjimkou je však rok 2008, kdy ukazatel běžné likvidity firmy tuto doporučenou hranici překročil a naopak u odvětví ji ani nedosáhl. Firma tedy v roce 2008 kryla 1 korunu krátkodobých závazků víc než dvěma korunami oběžného majetku, a kdyby tedy v tomto okamžiku proměnila veškerá svá aktiva v hotovost, byla by schopna své

krátkodobé závazky zaplatit dvakrát. Ukazatele vypočtené běžné likvidity ukazují, že firma ve všech letech a odvětví v letech 2006 a 2007 mají velkou pravděpodobnost zachování své platební schopnosti. Tento předpoklad však nadhodnocuje dlouhá doba obratu pohledávek, kterou podnik dosahuje.

Co se týče pohotové likvidity, tak ta u firmy přesahuje hodnotu 1, kdežto odvětví se této hodnotě pouze přibližuje. U společnosti XY spol. s r.o. může být však dosažení doporučených hodnot následkem nerozdělení pohledávek. Pro lepší vypovídací schopnost se doporučuje rozlišit pohledávky po lhůtě splatnosti. Tím, že v podniku ani u odvětví nejsou přesaženy doporučené hodnoty nebo nejsou dosahovány vyšší hodnoty, plyne pro vlastníky pozitivum, protože pohotové prostředky jsou využívány produktivně.

Hotovostní likvidita by měla dosahovat alespoň hodnoty 0,2. Tento předpoklad splňuje v letech 2006 a 2007 pouze odvětví. Firma XY spol. s r.o. se v roce 2006 a 2007 pohybuje pod touto doporučenou hranicí, z čehož lze vyvodit, že firma disponuje velmi nízkým krátkodobým finančním majetkem a naopak vysokými celkovými krátkodobými závazky, což dokazuje i pohled do rozvahy.

6.4.3 Analýza rentability

Tab. 15: Ukazatele rentability – XY spol. s r.o. [vlastní]

	2006	2007	2008
Rentabilita tržeb	5,72%	8,99%	13,18%
Rentabilita výnosů	7,72%	11,95%	16,58%
Rentabilita celkového kapitálu	13,68%	21,66%	36,52%
Rentabilita úplatného kapitálu	19,95%	32,42%	53,01%
Rentabilita vlastního kapitálu	25,48%	33,13%	49,72%

Tab. 16: Ukazatele rentability – Odvětví [vlastní]

	2006	2007	2008
Rentabilita tržeb	1,89%	6,87%	5,63%
Rentabilita výnosů	6,68%	8,50%	7,06%
Rentabilita celkového kapitálu	10,23%	10,87%	8,96%
Rentabilita úplatného kapitálu	15,61%	15,74%	13,06%
Rentabilita vlastního kapitálu	24,33%	14,00%	11,64%

Každý z ukazatelů v sobě odráží nějakou formu zisku, a vzhledem k tomu, že v analyzovaných letech společnost dosahovala rekordních výsledků hospodaření, lze také na základě jednotlivých ukazatelů rentability konstatovat, že společnost v letech 2006, 2007 a 2008 byla trvale zisková. Růst zisku společnosti se odvíjel, jak již bylo řečeno, od zvýšené produktivity práce, která byla zapříčiněna zvýšenou směnností provozu a rostoucí poptávkou z řad zejména zahraničních ale i tuzemských odběratelů.

Firma XY spol. s r.o. ve všech oblastech rentability dosahuje vyšších hodnot než odvětví. V jednotlivých letech dochází k nárůstu všech ukazatelů rentability. Tento vývoj je nejvíce patrný v roce 2008, kdy se nejvíce zvýšily rentabilita celkového kapitálu, rentabilita uplatněného kapitálu a rentabilita vlastního kapitálu. Všechny tři ukazatele nabyly své hodnoty minimálně o polovinu v porovnání s předchozím rokem. Ukazatel ROE napovídá, proč je pro firmu v analyzovaných letech lepší financování svých aktivit z vlastních zdrojů, a tím pádem stále menší zadlužování firmy formou úvěrů a půjček. V roce 2008 došlo téměř k 50% zhodnocení prostředků vložených majiteli firmy do podnikání.

Tab. 17: Multiplikátor vlastního kapitálu – XY spol. s r.o. [vlastní]

	2006	2007	2008
EBT/EBIT	0,96	0,97	0,98
A/VK	2,56	2,09	1,76
Multiplikátor	2,45	2,03	1,72

V období let 2006 – 2008 by společnost XY spol. s r.o. při zvyšování podílu cizích zdrojů v kapitálové struktuře vytvářela pozitivní vliv na rentabilitu vlastního kapitálu, což názorně dokazuje Tab. 17, ze které je patrné, že hodnota multiplikátoru vždy přesáhla hodnotu 1.

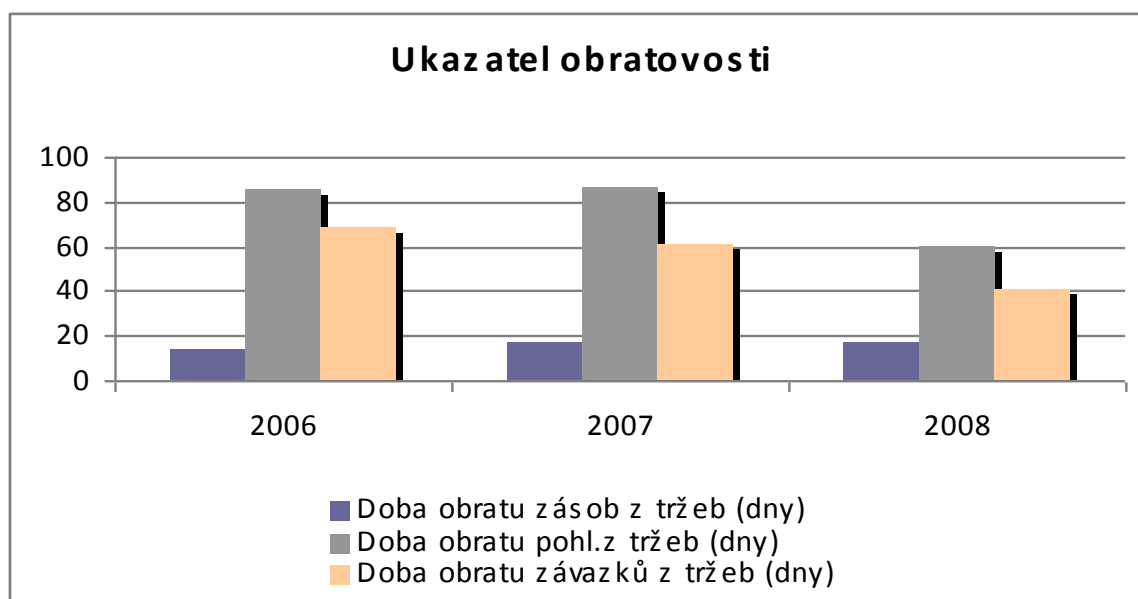
6.4.4 Analýza aktivity

Tab. 18: Ukazatele aktivity – XY spol. s r.o. [vlastní]

	2006	2007	2008
Obrat celkových aktiv z tržeb	1,74	1,77	2,15
Obrat celkových aktiv z výnosů	1,77	1,81	2,20
Doba obratu zásob z tržeb	13	17	17
Doba obratu pohledávek z tržeb	85	86	59
Doba obratu závazků z tržeb	68	60	41
Obratovost pohledávek	4,22	4,19	6,05
Obratovost závazků	5,29	5,96	8,83

Tab. 19: Ukazatele aktivity – Odvětví [vlastní]

	2006	2007	2008
Obrat celkových aktiv z tržeb	1,31	1,10	1,09
Obrat celkových aktiv z výnosů	1,53	1,28	1,27
Doba obratu zásob z tržeb	59	64	61
Doba obratu pohledávek z tržeb	66	71	67
Doba obratu závazků z tržeb	92	105	105
Obratovost pohledávek	5,46	5,07	5,34
Obratovost závazků	3,93	3,43	3,43

Obr. 3: Vývoj ukazatelů aktivity v letech 2006-2008 – XY spol. s r.o. [vlastní]

Při porovnání ukazatelů obratovosti aktiv z tržeb a obratovosti aktiv z výnosů, nelze spatřit patrný významný rozdíl. Ve všech sledovaných letech je dosahovaná minimální hodnota 1, takže jedna koruna majetku dosahuje alespoň jedné koruny výnosů nebo tržeb. Stejně tak je obdobná situace u odvětví. Je zde ale patrné jak se firma odlišuje od konkurenčních společností, kdy firma dosahuje prakticky totožných hodnot ukazatele obratu celkových aktiv z výnosů i z tržeb, neboť 99% celkových výnosů společnosti tvoří právě tržby za vlastní výrobky a služby, kdežto u odvětví jsou tržby za prodané výrobky a služby jen 80% z celkových výnosů.

Doba obratu zásob společnosti dosahuje několikanásobně nižších hodnot než u konkurenčních firem. Tento fakt je zapříčiněn skutečností, že firma XY spol. s r.o. se specializuje na zakázkovou výrobu. Nízká doba obratu zásob je pro vedení firmy signálem, že by se neměly blížit žádné finanční problémy.

Pohled na dobu obratu pohledávek ukazuje, že firma není schopna dostat své pohledávky zaplacený dříve než je tomu tak u odvětví, a tím je prodloužen peněžní cyklus.

Doba obratu pohledávek je spojena s dobou obratu závazků, a právě v této souvislosti je patrné, že společnost XY spol. s r.o. platí své závazky dříve než dostává zaplacený své pohledávky. Pravým opakem jsou konkurenční společnosti. Ty mají kratší dobu obratu pohledávek než dobu obratu závazků, takže na rozdíl od analyzované firmy XY neúvěrují své odběratele.

6.5 Souhrnné ukazatele

6.5.1 Atmanův model (Z - skóre)

Tab. 20: Výpočet Altmanova Z – skóre – XY spol. s r.o. [vlastní]

Altmanovovo Z-skóre	2006	2007	2008
1,2 x ČPK/Aktiva	0,212	0,281	0,358
1,4 x Nerozdělené zisky/Aktiva	0,367	0,416	0,371
3,3 x EBIT/Aktiva	0,452	0,715	1,205
0,6 x Vlastní kapitál/Cizí zdroje	0,384	0,553	0,790
1 x Tržby/Aktiva	0,003	1,767	2,144
Z-skóre	1,418	3,731	4,868

Hodnoty dosažené z Altmanova modelu prozrazují, že firma se v roce 2006 nacházela ve velmi vážné finanční situaci, neboť nebylo dosaženo pomyslné hranice 1,81. Ve dvou následujících letech byl však nastolen pozitivní trend vývoje. Od roku 2007 byla přesažena druhá krajní hodnota 2,99, tudíž byla firma od tohoto roku v uspokojivé finanční situaci. Výpočty však mohou být mírně zavádějící, neboť, Altmanův model byl sestaven pro podmínky obecného hospodářství.

6.5.2 Index IN01

Tab. 21: Výpočet indexu IN01 – XY spol. s r.o. [vlastní]

Index IN01	2006	2007	2008
0,13 x Aktiva/Cizí zdroje	0,21	0,25	0,30
0,04 x EBIT/Nákladové úroky	0,91	1,52	1,97
3,92 x EBIT/Aktiva	0,54	0,85	1,43
0,21 x Výnosy/Aktiva	0,37	0,38	0,46
0,09 x Oběžná aktiva /(Krátkodobé závazky + krátkodobé bankovní úvěry)	0,14	0,16	0,20
Index IN01	2,17	3,16	4,37

Výsledky dosažené výpočty u Indexu IN01 by měly mít mnohem lepší vypovídací schopnost než Altmanův bankrotní model, protože Index IN01 byl sestaven speciálně pro podmínky české ekonomiky.

V analyzovaných letech podnik vždy překračuje hodnotu 1,77, a vyváží tím na základě tohoto kritéria hodnotu. Je zde patrný pozitivní směr vývoje výsledků společnosti.

6.5.3 EVA – Ekonomická přidaná hodnota

Tab. 22: Výpočet ukazatele EVA – XY spol. s r.o. [vlastní]

	2006	2007	2008
NCK	2,03%	3,03%	6,13%
bezriziková sazba	3,77%	4,28%	4,55%
r_{podnikatelské}	0,00%	0,00%	0,00%
r_{LA}	5,00%	5,00%	5,00%
r_{FinStab}	0,05%	0,00%	0,00%
WACC	8,82%	9,28%	9,55%
r_e	13,97%	11,74%	10,28%
ROE	25,48%	33,13%	49,72%
VK (v tis.)	33 524	50 138	66 682
EVA (v tis.)	3 859	10 724	26 301

Před tím než bylo možné vypočítat ukazatel ekonomické přidané hodnoty, bylo potřebné provést řadu menších výpočtů.

Náklady na cizí kapitál byly počítány podílem nákladových úroků a bankovní úvěrů a činily 2,03%, 3,03% a v roce 2008 6,13%.

Bezriziková sazba neboli minimální riziko je dáno výnosem státních pokladničních poukázek. Pomocí údajů z Ministerstva průmyslu a obchodu ČR jsem zjistil, že ve sledovaných letech činila bezriziková sazba 3,77%, 4,28% respektive 4,55%.

Podnikatelské riziko je rovno v každém roce 0,00%. Důvodem je, že hodnota zisku před zdaněním a odpisy dělená hodnotou celkových aktiv vždy převýšila podíl úplatných zdrojů na aktivech vynásobený úrokovou mírou.

Abych vypočítal r_{LA} , musel jsem znát hodnotu kapitálu, za který je nutno platit, tedy sečíst vlastní kapitál, bankovní úvěry a dluhopisy. Vzhledem k tomu, že ve všech letech nebylo dosaženo hranice 100 mil. Kč, r_{LA} jsem pro každý rok přiřadil 5,00%.

Pro zjištění $r_{FinStab}$ bylo zapotřebí porovnávat likviditu třetího stupně firmy a odvětví. V mém případě převyšovala běžná likvidita firmy hodnoty dosahované odvětvím v letech 2007 a 2008, což byla základní podmínka pro přidělení 0,00%. V roce 2006 byla hodnota

likvidity třetího stupně firmy nižší než u odvětví, avšak stále vyšší než hodnota 1, a proto bylo potřebné vypočítat $r_{FinStab}$.

Sečtením jednotlivých rizikových sazeb jsem vypočítal vážený náklad na kapitál WACC, který je výši 8,82%, 9,28% a 9,55%.

Pro stanovení alternativního nákladu na vlastní kapitál re byl použit ratingový model.

V řádku s ROE bylo použito hodnot vypočtených při analýze rentability vlastního kapitálu.

Hodnoty VK byly zjištěny z rozvahy z položky vlastního kapitálu v jednotlivých letech.

EVA se vypočítá jako rozdíl mezi operativním ziskem po zdanění a náklady na použitý kapitál. Na základě hodnot dosažených při výpočtu EVA lze konstatovat, že firma XY spol. s r.o. každý rok vytváří ekonomickou přidanou hodnotu, a neznehodnocuje tak hodnotu vložených prostředků vlastníků.

7 ZHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ VEDOUcí KE ZLEPŠENÍ SOUČASNÉ SITUACE PODNIKU XY SPOL. S R.O.

Společnost během analyzovaných let 2006 až 2008 dosahovala vysoké přidané hodnoty a vysoké úrovně výsledku hospodaření. Jednalo se o tři nejvyšší výsledky hospodaření firmy během celé její historie, jež dosahovala z 99% prodejem vlastních výrobků. Klíčovým byl pro firmu rok 2006, kdy došlo k zavedení třísměnného provozu, vzrostla poptávka po výrobcích firmy zejména v zahraničí a zvýšila se produktivita spojená s postavením nové výrobní haly. Majitelé se rozhodli, že si z dosažených zisků nebudou vyplácet dividendy, a investují tyto peněžní prostředky do rozvoje společnosti. Došlo k nákupu nejen nové výrobní haly, ale i nových strojů, aniž by byla potřeba vzít si bankovní úvěr, a zvyšoval se tak majetek firmy. Významnou měrou se na zvýšení hodnoty majetku podílel rostoucí krátkodobý finanční majetek a rostoucí zásoby. Vysoké zisky společnosti ovlivnily také celkovou skladbu vlastního a cizího kapitálu. Během těchto let vzrostl vlastní kapitál o 99% a cizí kapitál se snížil o 3%. Největší podíl na poklesu cizích zdrojů měl fakt, že firma na financování svého majetku nepoužívala nové bankovní úvěry, pouze splácela dřívější úvěry formou anuitních splátek, a na místo toho užívala již zmíněné finanční prostředky poskytnuté majiteli firmy. I nadále by pro firmu bylo žádoucí, aby pokračoval trend zvyšujícího se vlastního kapitálu.

Z analýzy čistého pracovního kapitálu plynulo, že kdyby se podnik rozhodl pro úvěr nebo půjčku, neměl by problém s jeho placením, neboť disponuje dostatečnými finančními prostředky. K obdobnému závěru jsem došel při analýze likvidity, kdy podnik dosahuje v likviditě na všech stupních doporučených hodnot. Pouze likvidita prvního stupně v roce 2006 nedosahuje doporučené hodnoty. Hotovostní likvidita byla totiž ovlivněna výdajem peněžních prostředků na stavbu haly. Ukazatele likvidity a vývoje čistého pracovního kapitálu lze nepřímo spojit s analýzou cash-flow, kde je viditelné, že firma je schopna vytvářet peněžní přebytky.

Analýzou zadluženosti jsem potvrdil, že se firma snaží stále více majetku financovat vlastním kapitálem, a snižovat tak svou celkovou zadluženost. Kdyby společnost uvažovala o úvěru, bance se v jednotlivých letech na základě klesající míry zadluženosti snižuje riziko, že by jí úvěr nemusel být splacen. Vysoké hodnoty ukazatele úrokového krytí vypovídají o dobré finanční situaci firmy, což je potvrzeno ukazateli rentability.

V oblasti aktivity bych viděl největší problém u doby obratu pohledávek. Při porovnání doby obratu pohledávek a závazků jsem zjistil, že firma mnohem rychleji splácí své závazky než jsou jí propláceny pohledávky, a úvěruje tak své odběratele.

Pro komplexní zhodnocení finanční situace jsem použil bankrotní model IN01. Ten je vytvořen speciálně pro podmínky české ekonomiky a plyne z něj, že podnik ve všech letech vytváří hodnotu, což je dokázáno i pomocí ukazatele EVA (ekonomická přidaná hodnota).

Pro efektivní řízení, plánování, rozhodování a controlling firmy je potřeba kvalitního účetního informačního systému. V roce 2008 došlo k přechodu na nový informační systém ABRA, který je sestaven a uzpůsoben přímo pro potřeby firmy z oblasti kovovýroby. V této skutečnosti bych spatřoval nejvýznamnější klad v oblasti zpracování účetních informací pro finanční řízení.

Z dosažených výsledků firmy lze odvodit slabé stránky v jejím finančním řízení. Myslím si, že kdyby tyto slabiny byly odstraněny, byly by pozitivně ovlivněny jednotlivé ukazatele finanční výkonnosti, a společnost by tak mohla dosahovat ještě lepších výsledků. Vybral jsem si tři podle mě největší mezery ve finančním řízení společnosti XY spol. s r.o.

Vzhledem k tomu, že dlouhá doba obratu pohledávek zdánlivě zvyšuje platební schopnost a v krajních případech může vyvolat až krizové situace, doporučil bych firmě jejich kvalitnější řízení. Měla by být věnována větší pozornost problémovým odběratelům, a v některých případech se těmto odběratelům radši vyhnout. Při prodloužení doby inkasa by mělo být ve vlastním zájmu firmy zasílání upomínek o prodlevě.

I zkvalitnění řízení pohledávek nemusí vést ke zlepšení situace, neboť dobu proplacení faktury si v mnohých případech určují významní zahraniční odběratelé. Pokud by společnost XY spol. s r.o. nechtěla v budoucnu ohrozit svou finanční situaci, bylo by vhodné také zvážit, jestli nepostoupí problémové pohledávky z obchodního styku faktoringové společnosti, která se specializuje na pohledávky s dobou splatnosti od 60 do 90 dnů, což by umožnilo mít dostatečné množství hotovostních likvidních prostředků.

V oblasti vedení účetní agendy bych společnosti doporučil, jestli by nestálo za zvážení založení samotného účetního oddělení uvnitř firmy, kdy už by nemuselo docházet ke spolupráci externí firmy s podnikovým ekonomem, který běžnou účetní agendu vykonává a připravuje podklady pro externí firmu pro složitější operace. Externí firmy bývají často doporučovány pro podnikatele a pro malé a nenáročné podniky, což vzhledem ke složitosti

výrobního procesu společnost určitě není. Jako další důvod pro založení vlastního účetního oddělení bych ještě chtěl uvést skutečnost, že v takovýchto výrobních podnicích je potřeba, aby účetní měli k firmě vztah, znali situaci uvnitř, věděli jak probíhá obyčejná denní rutina. Toto však nelze očekávat od externí firmy. I když probíhá na určitém stupni vzájemná spolupráce externí firmy a interního ekonoma, myslím si, že mnohem přínosnější pro společnost XY spol. s r.o. by bylo zavedení právě takového oddělení.

ZÁVĚR

Úkolem této bakalářské práce bylo provedení rozboru využití účetních informací pro finanční řízení společnosti a následné posouzení finanční situace firmy XY spol. s r.o. za pomoci finanční analýzy. Uvedené analýzy měly být výstupem nejen pro hodnocení, ale také pro návrhy a opatření vedoucí k vylepšení finanční situace společnosti. Práce byla rozdělena na dvě části a při jejím zpracování jsem vycházel z doporučené literatury, odborných článků a výkazů společnosti získaných z účetních závěrek firmy z let 2006 až 2008 a dalších poskytnutých podnikových informací.

V teoretické části jsem zpracoval teoretické poznatky zaměřené na vypovídací schopnost a smysl účetních informací pro finanční řízení podniku. Byly popsány jednotlivé účetní výkazy a způsoby jak je lze využívat při finančním řízení společnosti. Dále jsem velkou část věnoval samotnému finančnímu řízení, vyčlenil jeho hlavní úkoly a popsal jednotlivé druhy financování. Největší pozornost byla soustředěna k samotné finanční analýze jakožto nástroji finančního řízení. Vysvětlil jsem její podstatu, její metody a techniky a jednotlivé ukazatele, které byly shrnuty do kategorií. Každá z kategorií vypovídá o určité oblasti firmy, na kterou se lze dívat samostatně nebo komplexně v rámci celé finanční analýzy.

V praktické části jsem představil konkrétní podnik XY, na němž probíhal veškerý rozbor. Snažil jsem se využít účetních a podnikových dokladů firmy XY, abych mohl provést analýzu procesu zpracování účetních informací uvnitř firmy. Následně jsem podrobil rozvahu, výkaz zisku a ztráty a výkaz cash-flow rozboru, abych mohl analyzovat finanční výkonnost firmy XY. Pro provedení finanční analýzy bylo dále zapotřebí provést analýzu rozdílových a poměrových ukazatelů. Rozbor finanční výkonnosti uzavřely souhrnné ukazatele. Snažil jsem se nalézt jejich vzájemné vztahy a principy v jejich vypovídacích schopnostech. Hodnoty společnosti byly pro větší názornost porovnány s výsledky dosahovanými konkurenčními podniky. Údaje o výsledcích konkurence jsem zjistil z materiálů poskytnutých ministerstvem průmyslu a obchodu.

Po vypracování komplexní praktické části bylo provedeno hodnocení stávající situace v podniku a navržena doporučení a opatření, které by mohly vést ke zlepšení finanční situace v podniku XY spol. s r.o.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografická literatura

- [1] KOVANICOVÁ, Dana. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 19. aktualizované vydání. Praha : BOVA POLYGON, 2009. vii, 416 s. ISBN 978-80-7273-156-5.
- [2] LOUŠA, František. *Zákon o účetnictví v praxi*. 4. aktualizované vydání. Praha : Grada, 2010. 136 s. ISBN 978-80-247-2942-8.
- [3] SEDLÁČEK, Jaroslav. *Účetnictví pro manažery*. 1. vyd. Praha : Grada, 2005. 226 s. ISBN 8024711958.
- [4] SVOBODOVÁ, Jaroslava. *Účtová osnova, České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky - 100 postupů účtování 2010*. 7. aktualizované vydání. Praha : ANAG, 2010. 440 s. ISBN 978-80-7263-594-8.
- [5] DUŠEK, Jiří. *Účetní uzávěrka a závěrka v přehledech : snadno a rychle*. 5. vyd. Praha : Grada, 2010. 192 s. ISBN 978-80247-3202-2.
- [6] BAŘINOVÁ, Dagmar; VOZŇÁKOVÁ, Iveta. *Vyhodnocení a využití účetních výkazů pro manažery, společníky a akcionáře*. 1. vyd. Praha : Grada, 2005. 99 s. ISBN 802471115X.
- [7] SCHOLLEOVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 1. vyd. Praha : Grada, 2008. 256 s. ISBN 978-80247-2424-9.
- [8] VALACH, Josef. *Finanční řízení podniku*. Vyd. 2. Praha : Ekopress, 1999. 324 s. ISBN 80-86119-21-1.
- [9] KOVANICOVÁ, Dana. *Jak porozumět světovým, evropským, českým účetním výkazům*. Vyd. 1. Praha : BOVA POLYGON, 2004. 284 s. ISBN 8072730959.
- [20] LARSEN, E. John. *Modern advanced accounting*. 10th ed. New York : McGraw-Hill/Irwin, 2006. xvii, 830 s. ISBN 0-07-292255-9.
- [31] BREALEY, Richard A. *Principles of corporate finance*. 7th. ed. Boston : McGraw-Hill, 2003. xxv, 1071 s. ISBN 007151443, ISBN 0072467665.
- [42] NÝVLTOVÁ, Romana; MARINIČ, Pavel. *Finanční řízení podniku*. 1. vyd. Praha : Grada, 2010. 204 s. ISBN 978-80247-3158-2.

- [53] LANDA, Martin. *Jak číst finanční výkazy: [analýza účetních výkazů, hodnocení finanční výkonnosti, měření efektivnosti investic : případové studie, příklady, koncepce podnikového účetního systému]*. Vyd. 1. Brno : Computer Press, 2008. xv, 176 s. ISBN 978-80-251-1994-5.
- [64] PAVELKOVÁ, Drahomíra; KNÁPKOVÁ, Adriana. *Podnikové finance : studijní pomůcka pro distanční studium*. Vyd. 4. Zlín : Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2008. 293 s. ISBN 978-80-7318-732-3.
- [75] ZÁMEČNÍK, Roman; TUČKOVÁ, Zuzana; HROMKOVÁ, Ludmila. *Podniková ekonomika II*. Vyd. 1. Zlín : Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2007. 194 s. ISBN 978-807318-624-1.
- [86] PAVELKOVÁ, Drahomíra; KNÁPKOVÁ, Adriana. *Výkonnost podniku z pohledu finančního manažera*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha : Linde, 2009. 333 s. ISBN 978-80-86131-85-6.
- [97] FREIBERG, František. *Finanční controlling : koncepce finanční stability firmy*. 1. vyd. Praha : Management Press, 1996. 199 s. ISBN 8085943034.
- [108] KONEČNÝ, Miloš. *Controlling*. 2. vyd. Brno : PC-dir, 2000. 121 s. ISBN 8021415355.
- [119] SLÁDKOVÁ, Eva. *Finanční účetnictví a výkaznictví*. Vyd. 1. Praha : ASPI, 2009. 451 s. ISBN 978-80-7357-434-5.
- [20] GRÜNWARD, Rudolf; HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza a plánování podniku*. 3. vyd. Praha : Oeconomica, 2008. 180 s. ISBN 978-80-245-1108-5.
- [21] HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza firmy*. Vyd. 1. Praha : ASPI, 2008. 208 s. ISBN 978-80-7357-392-8.
- [22] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza : metody, ukazatele, využití v praxi*. 3., rozš. vyd. Praha : Grada, 2010. 139 s. ISBN 978-80247-3308-1.
- [23] MÁČE, Miroslav. *Finanční analýza obchodních a státních organizací : praktické příklady a použití*. 1. vyd. Praha : Grada, 2006. 155 s. ISBN 8024715589.

- [24] KONEČNÝ, M. *Finanční analýza a plánování*. 10. vyd. Brno : Fakulta podnikatelská VUT v Brně, Nottingham Business School the Nottingham Trent University, 2005. 83 s. ISBN 80-7355-033-4.
- [25] SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Vyd. 1. Brno : Computer Press, 2007. v, 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

Elektronické zdroje

- [26] VOZŇÁKOVÁ, Iveta. Co nám říkají účetní informace. *MM Průmyslové spektrum* [online]. 15.4.2009, 4 / 2009, [cit. 2010-05-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.mmspektrum.com/clanek/co-nam-rikaji-ucetni-informace>>.
- [27] VOZŇÁKOVÁ, Iveta. Řízení pohledávek ve firmách s využitím jejich reálné hodnoty. *MM Průmyslové spektrum* [online]. 1.2.2006, 1 / 2006, [cit. 2010-05-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.mmspektrum.com/clanek/rozeni-pohledavek-ve-firmach-s-vyuzitim-jejich-realne-hodnoty>>.
- [28] MORÁVEK, Daniel. Pryč se zásobami a pohledávkami, nyní je třeba hotovost. *Podnikatel.cz* [online]. 14.7.2009, 7 / 2009, [cit. 2010-05-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.podnikatel.cz/clanky/pryc-se-zasobami-a-pohledavkami/>>.
- [29] *Internetové stránky společnosti XY spol. s r.o.* [online]. [cit. 2010-05-19]. Dostupný z WWW: <>.
- [30] *MRP electronic software informatics* [online]. [cit. 2010-05-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.mrp.cz/software/ucetnictvi/>>.

Další zdroje

- [31] Účetní závěrka a výroční zpráva firmy XY spol. s r.o.
- [32] Zpráva nezávislého auditora

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Sb.	Sbírky.
EBIT	Zisk před zdaněním a odpisy.
CP	Cenné papíry.
ROA	Rentabilita celkového kapitálu.
ROE	Rentabilita vlastního kapitálu.
VH	Výsledek hospodaření.
EVA	Ekonomická přidaná hodnota.
r_e	Alternativní náklad na vlastní kapitál.
OP	Opravné položky.
VK	Vlastní kapitál.
ČZ	Čistý zisk.
V	Výnosy.
DPH	Daň z přidané hodnoty.
A	Aktiva.
EBT	Zisk před zdaněním.
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek.
DFM	Dlouhodobý finanční majetek.
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek.
CK	Cizí kapitál.
KZ	Krátkodobé závazky.
N	Náklady.
VS	Výrobní spotřeba.
O	Odpisy.
No	Ostatní náklady.

Nú	Nákladové úroky.
NCK	Náklady na cizí kapitál.
$r_{\text{podnikatelské}}$	Podnikatelské riziko.
r_{LA}	Riziko spojené s velikostí podniku.
r_{FinStab}	Riziko finanční stability.
WACC	Vážený náklad na kapitál.
ČPK	Čistý pracovní kapitál.
CF	Cash-flow.
PS	Počáteční stav.
KS	Konečný stav.
ZD	Zemědělské družstvo.
OKEČ	Odvětвовá klasifikace ekonomických činností.
ČNB	Česká národní banka

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1: Provázání účetních výkazů a jejich souvislosti [7, s. 42].....</i>	18
<i>Obr. 2: Dělení hospodářského výsledku – XY spol. s r.o. [vlastní] .....</i>	55
<i>Obr. 3: Vývoj ukazatelů aktivity v letech 2006-2008 – XY spol. s r.o. [vlastní].....</i>	61

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1: Podíl exportu na obratu společnosti [29].....</i>	42
<i>Tab. 2: Vývoj počtu zaměstnanců [vlastní].....</i>	42
<i>Tab. 3: Vývojové trendy položek majetkové a finanční struktury – XY spol. s r.o. [vlastní].....</i>	50
<i>Tab. 4: Vývojové trendy položek majetkové a finanční struktury – Odvětví [vlastní].....</i>	51
<i>Tab. 5: Vývojové trendy položek výnosů a nákladů – XY spol. s r.o. [vlastní].....</i>	53
<i>Tab. 6: Vývojové trendy položek výnosů a nákladů – Odvětví [vlastní].....</i>	53
<i>Tab. 7: Vývoj hospodářského výsledku – XY spol. s r.o. [vlastní].....</i>	54
<i>Tab. 8: Dělení hospodářského výsledku – XY spol. s r.o. [vlastní].....</i>	55
<i>Tab. 9: Vývoj peněžních toků – XY spol. s r.o. [vlastní].....</i>	56
<i>Tab. 10: Vývoj čistého pracovního kapitálu – XY spol. s r.o. [vlastní].....</i>	56
<i>Tab. 11: Ukazatele zadluženosti – XY spol. s r.o. [vlastní].....</i>	57
<i>Tab. 12: Ukazatele zadluženosti – Odvětví [vlastní].....</i>	57
<i>Tab. 13: Ukazatele likvidity – XY spol. s r.o. [vlastní].....</i>	58
<i>Tab. 14: Ukazatele likvidity – Odvětví [vlastní].....</i>	58
<i>Tab. 15: Ukazatele rentability – XY spol. s r.o. [vlastní].....</i>	59
<i>Tab. 16: Ukazatele rentability – Odvětví [vlastní].....</i>	59
<i>Tab. 17: Multiplikátor vlastního kapitálu – XY spol. s r.o. [vlastní].....</i>	60
<i>Tab. 18: Ukazatele aktivity – XY spol. s r.o. [vlastní].....</i>	61
<i>Tab. 19: Ukazatele aktivity – Odvětví [vlastní].....</i>	61
<i>Tab. 20: Výpočet Altmanova Z – skóre – XY spol. s r.o. [vlastní].....</i>	62
<i>Tab. 21: Výpočet indexu IN01 – XY spol. s r.o. [vlastní].....</i>	63
<i>Tab. 22: Výpočet ukazatele EVA – XY spol. s r.o. [vlastní].....</i>	64

SEZNAM PŘÍLOH

- P I   Procentuální rozbor položek majetkové a finanční struktury – XY spol. s r.o.
- P II   Procentuální rozbor položek majetkové a finanční struktury –
Odvětví
- P III   Procentuální rozbor položek výnosů a nákladů – XY spol. s r.o.
- P IV   Procentuální rozbor položek nákladů a výnosů – Odvětví

**PŘÍLOHA P I: PROCENTUÁLNÍ ROZBOR POLOŽEK MAJETKOVÉ
A FINANČNÍ STRUKTURY – XY SPOL. S R.O.**

v tis. Kč	2006		2007		2008	
AKTIVA CELKEM	85 956	100%	104 596	100%	117 357	100%
Dlouhodobý majetek	37 611	44%	45 794	44%	51 192	44%
DNM	260	0%	124	0%	124	0%
DHM	37 351	43%	45 670	44%	51 068	44%
DFM	0	0%	0	0%	0	0%
Oběžná aktiva	43 430	51%	55 501	53%	63 536	54%
Zásoby	5 586	6%	8 511	8%	12 145	10%
Dlouhodobé pohledávky	0	0%	0	0%	0	0%
Krátkodobé pohledávky	35 371	41%	44 058	42%	41 555	35%
Krátkodobý fin.majetek	2 473	3%	2 932	3%	9 836	8%
Časové rozlišení	4 915	6%	3 301	3%	2 629	2%
PASIVA CELKEM	85 956	100%	104 596	100%	117 357	100%
Vlastní kapitál	33 524	39%	50 138	48%	66 682	57%
Základní kapitál	1 000	1%	1 000	1%	1 000	1%
Kapitálové fondy	0	0%	0	0%	0	0%
Rezervní fond a ...	1 450	2%	1 450	1%	1 450	1%
VH minulých let	22 532	26%	31 075	30%	31 076	26%
VH běžného úč. období	8 542	10%	16 613	16%	33 156	28%
Cizí zdroje	52 363	61%	54 378	52%	50 675	43%
Rezervy	3 495	4%	6 990	7%	6 990	6%
Dlouhodobé závazky	4 372	5%	3 056	3%	2 426	2%
Krátkodobé závazky	19 074	22%	24 582	24%	27 079	23%
Bankovní úvěry a výpomoci	25 422	30%	19 750	19%	14 180	12%
BÚ a fin, výp, krátkodobé	9 154	11%	6 430	6%	1 420	1%
BÚ a fin, výp, dlouhodobé	16 268	19%	13 320	13%	12 760	11%
Časové rozlišení	69	0%	80	0%	0	0%

**PŘÍLOHA P II: PROCENTUÁLNÍ ROZBOR POLOŽEK
MAJETKOVÉ A FINANČNÍ STRUKTURY – ODVĚTVÍ**

v mil. Kč	2006		2007		2008	
AKTIVA CELKEM	65 655	100%	96 353	100%	100 528	100%
Dlouhodobý majetek	30 539	47%	49 022	51%	54 863	55%
DHM+DNM	28 604	44%	34 872	36%	38 181	38%
DFM	2 133	3%	14 150	15%	16 682	17%
Oběžná aktiva	34 661	53%	46 817	49%	45 095	45%
Zásoby	14 095	21%	18 742	19%	18 749	19%
Pohledávky	15 804	24%	20 923	22%	20 581	20%
Fin.majetek	4 762	7%	7 152	7%	5 765	6%
Ostatní aktiva	455	1%	514	1%	570	1%
PASIVA CELKEM	65 655	100%	96 353	100%	100 528	100%
Vlastní kapitál	31 540	48%	52 005	54%	53 150	53%
Základní kapitál	17 822	27%	30 793	32%	30 059	30%
Nerozdělený zisk + fondy	9 308	14%	13 931	14%	16 905	17%
VH běžného úč. období	4 410	7%	7 281	8%	6 186	6%
Cizí zdroje	35 879	55%	43 989	46%	46 784	47%
Rezervy	2 426	4%	2 565	3%	2 728	3%
Dlouhodobé závazky	3 980	6%	3 070	3%	3 930	4%
Krátkodobé závazky	17 986	27%	23 826	25%	24 282	24%
Bankovní úvěr	11 487	17%	14 528	15%	15 844	16%
- BÚ dlouhodobý	7 498	11%	7 437	8%	8 080	8%
- BÚ krátkodobý	3 989	6%	7 091	7%	7 764	8%
Ostatní pasiva	-1 764	-3%	359	0%	594	1%

**PŘÍLOHA P III: PROCENTUÁLNÍ ROZBOR POLOŽEK VÝNOSŮ A
NÁKLADŮ – XY SPOL. S R.O.**

(v tis. Kč)	2006		2007		2008	
tržby za prodej zboží	260	0%	0	0%	0	0%
výkony	151358	99%	187704	99%	255601	99%
-tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	149026	98%	184779	97%	251588	97%
-změna stavu zásob	2332	2%	2925	2%	4013	2%
-aktivace	0	0%	0	0%	0	0%
ostatní výnosy	829	1%	1928	1%	2878	1%
VÝNOSY	152447	100%	189632	100%	258479	100%
náklady na zboží	455	0%	0	0%	0	0%
výkonová spotřeba	96661	68%	111980	67%	144408	67%
nákladové úroky	517	0%	598	0%	869	0%
odpisy DHM	7958	6%	9946	6%	9946	5%
osobní náklady	30734	22%	38525	23%	52693	24%
ostatní náklady	3406	2%	3495	2%	3495	2%
NÁKLADY	141202	100%	167575	100%	216486	100%

PŘÍLOHA P IV: PROCENTUÁLNÍ ROZBOR POLOŽEK NÁKLADŮ A VÝNOSŮ – ODVĚTVÍ

(v tis. Kč)	2006		2007		2008	
tržby za prodej zboží	7 675	8%	8 629	7%	7686	6%
výkony	79 429	79%	101 260	82%	104172	82%
-tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	78 608	78%	97 396	79%	102205	80%
-změna stavu zásob	126	0%	2 343	2%	684	1%
-aktivace	695	1%	1 521	1%	1283	1%
ostatní výnosy	13 494	13%	13 269	11%	15838	12%
VÝNOSY	100 598	100%	123 158	100%	127 696	100%
náklady na zboží	6 270	7%	7 146	6%	6204	5%
výkonová spotřeba	59 701	63%	75 174	66%	78277	65%
nákladové úroky	678	1%	761	1%	955	1%
odpisy DHM	3 278	3%	3 761	3%	4068	3%
osobní náklady	12 935	14%	14 456	13%	16266	14%
ostatní náklady	11 698	12%	12 151	11%	13870	12%
NÁKLADY	94 560	100%	113 449	100%	119 640	100%